TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI • JULKAISIJA TUNTURILATU RY • N:o 2/1980

Puheenjohtajan tähdenvälejä

Uusi toimintakausi on edessämme. Jälleen kerran pysähdyin miettimään, miten lyhyt vuoden jakso todella on. Tavalliselle lapinkävijällehän vuosi jakautuu kahteen osaan, talvi- ja kesäretkikauteen. En niinkään miettinyt sitä aktiivisen ihmisen kokemaa tosiasiaa, että aina vuosi on jälleen vierähtänyt, ennenkuin sitä oikeastaan on ehtinyt tajutakaan, vaan että merkillistä eräretkivuosissamme on se, kuinka erilaisia ja ainutkertaisia jokainen niistä on. Emme ehkä osaa tarpeeksi selvästi nähdä, että meidän tulisi pitää kiinni ja nauttia kustakin vuodesta juuri niiden ainutkertaisuuden vuoksi. Kulunutta vuotta ei pysty korvaamaan millään tulevalla, koska Lappi ja eräretkeily harrasteena ovat loppuun ammentamattoman rikkaita.

•

Tulevana toimintavuotena on ajateltu tehostaa ja korostaa Tunturiladun eräretkitoimintaa. Meidän tulisi keskittää ponnistelumme oman henkilökohtaisen, oman kerhomme ja koko Tunturiladun eräretkeilyn kehittämiseen. Yhdistyksen tulisi tulevana kautena tarjota mahdollisuus kaikille nykyisille ja tuleville jäsenille ainakin yhteen kunnon eräretkeen. Tämä edellyttää toiminnan uutta ideointia ja tutuksi käyneiden eräpolkujen avaamista uusille mukaantulijoille. Suuri osa meistä tunturilatulaisista kykenee vastuullisesti vetämään eräretken. Pistäkäämme kykymme yhteiseen käyttöön. Yki Suuniitun vetämä pieni työryhmä on ideoinut tulevan vuoden toimintateemaa ja esittää tässä samassa lehdessä erilaisia mahdollisuuksia suunnittelumme pohjajaksi. Esitettyjä ajatuksia voi kukin meistä jatkaa ja täydentää sekä vuosikokouksessa että muiden yhteisten tapaamisten aikana. Antakaapa kuulua asiasta! Juhlavuoden susivihkiäiset ainakin ovat Lapissa.

•

Tunturilatu on saanut lopulta lainhuudot kaikkiin Lapin palstoihinsa. Pitkä prosessi on ohi, työtä ja vaivaa vaatinut byrokratiaviidakko on läpäisty, kiitos Huttus-Pekan sitkeyden. Tyynesti hän on sauvonut visaisetkin kosket ja välttänyt pahimmat nyrhämät. Yhteinen kiitos hyvin suoritetusta työstä. Mieleni on todella iloinen. Omistamme aidossa Lapissa kolme luonnoltaan varsin erilaista maa-aluetta. Saamme näin opetella elämään kunkin alueen asettamilla ehdoilla. Viimeisestäkin hankinnasta olemme taloudellisesti selvinneet suunniteltmien mukaisesti, mutta vapaaehtoiset kämppärahastomaksut auttaisivat selviytymään myös jäljellä olevan lainan hoidosta ja uusimman palstan rakentamisesta. Turvekota ei sinänsä ole kallis, mutta Sudenpesän tyylinen kämppä vaatisi uusia voimavaroja. Saunaahan Tenon maisemiin tuskin on syytä ajatella, polttopuuhuolto tulisi liian raskaaksi. Pienetkin summat tulevan jäsenmaksun yhteydessä kämppärahastoon ovat tervetulleita.

•

Kämppiemme puukassat ovat täyttyneet vähän kituliaasti. Vaikka puumaksu on vapaaehtoinen, kämppien tarjoamasta palvelusta kannattaa varmasti muistaa lippaita paremminkin kuin "napilla pelaten". Miettikäämme saamaamme palvelua ja toimikaamme mahdollisuuksiemme mukaisesti.

•

Kämppiemme käyttöön liittyy myös toinen toivomus. Pyrimme täsmentämään kämppien käyttö- ja hoito-ohjeita. Noudattakaamme niitä tunturihengen mukaisesti. Kelon polttaminen nokeaa nopeasti ja uusien retkitovereiden tuoma hetkellinen ahtaus saattaa tuntua tukalalta, mutta jos tämä lapinkävijöiden joukkomme ei opi toimintasääntöjä eikä pysty sopeutumaan keskenään, niin olemme toivottomien aikojen edessä.

•

Edellisissä tähdenväleissä esittämäni toivomus Tunturiladun erilaisiin tehtäviin tarvittavasta apuvoimasta sai hienon vastakaisun. Tärkeät tehtävämme ovat hyvässä hoidossa ja viimeisten johtokunnan kokousten henki on yltänyt "vanhojen hyvien aikojen" tasalle. On ollut syytä iloon ja yhdessäolo on todella virkistänyt.

•

Joten eräretkeilyastioiden alle tulta ja pannut pihisemään ideoita ja toteutettavia suunnitelmia. Tehkäämme tulevasta vuodesta jälleen kerran todella ainutkertainen eräretkeilyn vuosi.

•

Antero Tarvainen

Toimintateema 1980—81
ERÄRETKEILY

Suomen Ladun seuraavan toimintakauden teema on "liiku ja tule toimeen luonnossa" eli kuten me tunturilatulaiset olemme teemaa käsitellessämme ymmärtäneet — eräretkeily. Tämän teeman toteuttamisessa me olemmekin omalla alallamme. Siksi Tunturiladun johtokunta onkin päättänyt, että me kerrankin osallistumme ponnekkaasti vuoden teeman toteuttamiseen.

Johtokunnan nimeämä pieni työryhmä on pohtinut kuinka voisimme aktivoida tunturilatulaisia entistä enemmän retkeilemään Lapissa, tekemään uusia tavanomaisesta poikkeavia eräretkiä, löytämään uusia ennen kokemattomia retkialueita ts. saamaan entistä enemmän irti jalosta harrastuksestamme. Tarkoituksena myös on, että saisimme jokaisesta eräretkestä palautteen (liekköhän utopiaa!), jolloin edes yhden kerran tietäisimme tarkoin tunturilatulaisten eräretkeilyaktiivisuuden. Normaalisti Tunturiladun toimintakertomuksen retkitiedot nojautuvat vain tunturikerhojen tietoihin, jotka eivät nekään ole täydelliset.

Suunnitelmia eräretkeilyn tehostamiseksi alkavalla toimintakaudella kehitellään edelleen, mutta joitakin ajatuksia on jo itänyt.

1. Tunturiladun toimesta toteutetaan — pioneeriaikojemme tapaan — susivaelluksia, joihin tunturilatulaiset voisivat osallistua. Näin siksi, että on paljon varsinkin kerhojen toimintapiirin ulkopuolella olevia tunturilatulaisia, jotka eivät voi vetäjien puuttuessa toteuttaa tunturisusi- tai johtajasusivaatimusten mukaisia eräretkiä. Samalla tuleville johtajasusiräätyyn pyrkiville tarjoutuu tilaisuus eräretken suunnittelu- ja johtamistehtäviin. Halukkaat — ottakaapa yhteys johtokuntaan.
2. Kerhojen ulkopuolella olevia tunturilatulaisia ohjataan mukaan kerhojen suorittamille eräretkille. Asiasta kiinnostuneet, yhteys suoraan tunturikerhoihin tai johtokuntaan, joka neuvoo ja ohjaa edelleen.
3. Järjestetään myöskin "teemavelluksia". Jos ei omasta takaa löydy asiantuntijoita (kasvi, lintu, kivi, kullankaivuu, valokuvaus ym) niin yhteys jälleen johtokuntaan. Pyrimme löytämään sopivan asiantuntijan mukaan eräretkellenne.
4. Ja tässä sarjassa — sokeri pohjalla! SUSIKIERROS! Se vie kaikkien kolmen tukikohtamme: Susikyrö/Susi-Kiisa/Susi-Talas kautta suoritettuna saman kalenterivuoden alkana. Ja pitkien eräretkien harrastajille — ERIKOISSUSIKIERROS, Kaikkia kolmea tukikohtaamme yhdistävä yhtäjaksoinen vaellus. Siinäpä haaste huippuvaeltajillemme, jotka omaavat sekä fyysistä että henkistä kuntoa. Susikierroksen suorittamisessa voisivat kerhojen eräretkiporukat toimia yhteistyössä esim. lähtemällä vastakkain, jolloin ennalta sovitussa kohtauspaikassa vietettäisiin vaikkapa yhteinen nuotioilta.
5. Arvatkaapa, paljonko kilometrejä kertyisi polkupyörän mittariin, jos ajettaisiin kaikkia kolme tukikohtaamme yhdistävä kierros umpeen suorinta tietä käyttäen. Jalan kuljettaisiin lyhintä reittiä tien varresta tukikohtaan ja takaisin. Polkea saisi varmaankin lähelle tuhat kilometriä. Toivomme, että joku ilmoittaa vuoden -81 Susiaisissa polkupyöränsä mittarin lukeman kyseiseltä matkalta.
6. Työryhmä ei epäile, etteivätkö tunturilautlaiset suorittaisi runsaasti eräretkiä, mutta niiden kirjaaminen onkin sitten jo eri asia. Suunnittelemme kaavakkeen tms, jolla jokainen voisi palauttaa tiedot toimintavuoden aikana tekemistään eräretkistä johtokunnalle ja siten toimintakertomukseen. Olemme optimistisia ja toivomme jokaisen antavan tiedot määräaikaan mennessä.
7. Suunnitelmissa on myöskin teemavuoden valokuvakilpailu retkikuvilla. Tarkemmat tiedot annetaan erillisessä ilmoituksessa.
8. Eräretkeily vuoden teemana sattuu Tunturiladun 5-vuotisetapin kunniaksi, jolloin vietämme Susiaiset tietenkin — Lapissa. Johtokunta ottaa vastaan vinkkejä Susijuhlien viettopaikasta.

Tässä näitä ituja jo olikin. Lisää ideoita ja ajatuksia ottaa työryhmä vastaan vaikka jo nyt "vuosikatselmuksessamme".

Stuorra-Ykä

Lappiin on pitkä matka, joten retkeilytukikohtia tarvitaan eteläänkin. Kuvassa Kavtsin Inkoosta ostama Kärrikaltioksi nimetty torppa. Kärrikaltio-nimen asteittaiseen syntymiseen ovat vaikuttaneet talon mukana kerhon omistukseen siirtyneet hevoskärryt, ympäristössä olevat lähteet ja paikan ruotsinkielinen nimi Alkärr.

Tässä numerossa mm.

Kerhojen kuulumisia ..... siv. 2
Susi-Kiisa, -kyrö ja -Talas ..... " 3
Aku-kammi ..... " 4–5
Erävaelluksen SM-kilpailut ..... " 6
Henkinen huolto eräretkellä ..... " 7
Tiedotuksia jäsenille ..... " 7–8
Sudet 1980 ..... " 8

TUNTURI-LATU r.y.

● JOHTOKUNTA

puheenjohtaja
Antero Tarvainen, puh. 90/898791

varapuheenjohtaja
Yrjö Suuniittu

jäsenet: Anja Huhtala, Pekka Huttunen, Hemmo Kivilaakso, Uolevi Mättö, Alpo Mäntynen, Raimo Niklander, Anja Pere

sihteeri: Timo Sarkkinen Siltakatu 55 04400 Järvenpää puh. 90/2911589 (iltaisin)

rahastonhoitaja: Anneli Peltonen Koroistentie 11 B 25 00280 Helsinki 28 puh. 90/410 771 (iltaisin)

jäsenkortiston hoitaja: Eva Jägerskiöld Vuorimiehenkatu 3 A 00140 Helsinki 14 puh. 90/631414 (iltaisin)

kuva-arkistonhoitaja: Erkki J. Tolvanen, Tapolanrinne 10 01760 Vantaa 76, puh. 90-897 656.

postilähetykset ja juoksevat raha-asiat hoitaa: Elvi Zweygberg, Suomen Ladun toimisto Fabianinkatu 7 00130 Helsinki 13 puh. 90-170 101

Jäsen- ym. maksut: postisiirtotili 135 33-1

● JÄSENLEHTI

Tunturilatu, vastaava toimittaja Antero Tarvainen

Toimitussihteeri: Anja Pere Nuijatie 5 B 21 01650 Vantaa 65 puh. 90-845 581 (k) 90-594 411 (t)

● TUNTURIMAJAT

Susikyrö – Enontekiö
Susi-Talas – Inari
Susi-Kiisa – Utsjoki
Rakennuspäällikkö Pekka Huttunen Joukontie 27 76100 Pieksämäki

● SUSIVALIOKUNTA

puheenjohtaja Raimo Niklander jäsenet: Reino Kärkkäinen, Sirkka Laakso, Kauno Laine, Väinö Martikainen, Ulla Saarinen.

● TUNTURIKERHOT

KUOKTE (2) Hyvinkää
puheenjohtaja Veikko Laine, sihteeri Anja Pajunen Erkylänkatu 21 05820 Hyvinkää 2 puh. 914-28901

KOLBMA (3) Tampere
puheenjohtaja Väinö Martikainen, sihteeri Matti Rekola Kitiniitynk. 7.D.35, 33850 Tampere 85 puh. 931-672186.

NJELLÄ (4) Pieksämäki – Mikkeli
puheenjohtaja Pekka Huttunen, sihteeri Eila Hämäläinen Nuijamiestenkat. 22 B 12 50100 Mikkeli 10 puh. 955-367 552

VIHTTA (5) Vaasa
puheenjohtaja
Lasse Bäckman, sihteeri Aino Gulling, Lastenkodink. 14, 65140 Vaasa 14, puh. 916/116554

KUHTTA (6) Helsinki – Vartiokylä
puheenjohtaja Alpo Mäntynen, sihteeri Kaarina Hakkarainen Kasteholmantie 1 00900 Helsinki 90 puh. 90-339 147

SIETSA (7) Iisalmi
Pentti Vainio, Olvi Oy 74700 Iisalmi

KAVTSI (8) Helsinki
puheenjohtaja Jussi Saarinen, sihteeri Inga Bergman Untamontie 6 C 00610 Helsinki 61 puh. 90-795 882.

OUTSI (9) Jyväskylä
puheenjohtaja Pekka Kolari, sihteeri Ritvis Loimio, Puistotori 6 A 16 40100 Jyväskylä 10

LOGI (10) Turku
puheenjohtaja Antti Nikula 23100 Mynämäki puh. 921/707 265, sihteeri Tuulikki Kukkonen, Koroniityntie 29 20780 Kaarina puh. 921/431 839

Tunturiladun kerhojen kuulumisia...

Kuokten kuulumisia

On jälleen tullut aika kertoa kerhojen toiminnasta niin kuoktenkin. Sen toiminta on pysytellyt tavanomaisissa kuvioisaan, mitään sen erikoisempia kohokohtia ei siihen ole sisältynyt.

Njellän porukkaa ja hauskoja talvipäiviä muistellaan joskus vieläkin, samoin Outsin väkeä siitä keväisestä kokoontumisesta.

Kevättalven kerhoiltoja pidettiin kerhon jäsenten vetäminä. Aiheina m.m. retkeilijän ensiapu, jonka piti tohtori Pekka Paavolainen. Vesiretkeilystä yhden iltarupeaman Tauno ja saamenkieleen meitä tutustutti Jussi. Toukokuussa oli vuorossa diailta. Kerhoilloissa oli väkeä kerralla 35–40 henkeä.

Kerhon talvivaellus Koitelaiskairasta Tulppioon supistui viikon hiihtelyksi Koitelaisella kerrassaan upottavissa lumiolosuhteissa, kelin paranemista odotellen.

Maanmainioilla leiripäivillä Kattilassa oltiin. Vaelluskilpailuun osallistui kolme partiota. Suunnistajista pärjäsi parhaiten 15-v. Esa Härkönen, tullen sarjassaan kolmanneksi.

Aikakirjoihin merkitään useita eri puolille Lappia tehtyjä vaelluksia. Utsjoen tuntureilla vaellelleet yöpyivät Susi-Kiisalla. Ja ihastuivat kovasti maisemaan! Susi-Talaksella ja Susikyrön maisemissa on myös kerhon jäseniä retkeillyt.

Mittavimman retken kuitenkin on suorittanut kerhostamme Tauno Pajunen sukeltamalla ja uimalla Ounasjokea Enontekijöltä Rovaniemelle, 300 km. Idean hän sai viime kesänä melomalla kajakilla saman reitin kuin nyt uimalla. Poikansa Jari 14, – tietenkin Kuokten jäsen, seurasi isä-sukeltajaa omalla inkkarikanootillaan, jossa kuljetti telttaa ja muita retken varusteita. Pitihän huoltokin pelata. Harva poika on 14 vuotiaana tainnut kanootilla Ounasjoen laskea? Taitaa Jarilla olla tämä harvinainen ennätys nimissään.

Moni muukin meistä on saanut "kuntoa tuhdolta". Kevätkesällä olimme Janakkalan Haapajärvellä ja Rehakassa Uolevin suunnittelemalla kanoottiretkellä. Pitkin kesää on pienempiä kanoottiporukoita meloskellut siellä sun täällä, koska jäsenistön omistuksessa on lukuisia kanootteja.

Kerhoiltoja tullaan jälleen pitämään kerran kuussa jonkun aiheen tiimoilta. Onpa Jussilla ja Matilla taas pikkujoulun pitopaikkakin valmiiksi katsottu, vaan se on vielä salaisuus meille muille, minkä kuusen juurella?

Viime vuonna vaihteeksi "pirtissä" pidetyn pikkujoulun jälkeen kaipaa taas metsäistä tunnelmaa. Erikoisesti sitä ensimmäistä pikkujoulua, jossa loppuivat kesken laulut ja Jokivallin Mirjan leipomat, ämpärillinen piparkakkuja ja iso pahviloota pullapoikia.

Siihen on enään vähän aikaa.

anja

Kuka maksanut jäsenmaksunsa mk 20,- 31. 07. 80 Suur-Helsingin Osuuspankkiin Lauttasaaressa, ilmoita puh. 631 414 (ilt.)

Kolbman kuulumisia.

Syksyn tullen alkaa tokka taas kokoontua talvisijoilleen. Huhujen mukaan on Kolbman merkkisiä partioita nähty siellä täällä tuntureilla, toiset räkkää paossa, toiset taas hyviä ruokapaikkoja etsien. Jonossa on kuljettu tuttuja poropolkuja ja myös oudoissa selkosissa. Jokunen kisura on kulkenut yksikseenkin. Syksymmällä merkataan sitten pykällyskirjaan erotuksen tulos ja päästetään tokka taas kellokkaiden perässä palkisille.

Näinhän se on, tyylikkäästi kerrottuna. Arkisemmin sanottuna se on sitä, että ihmiset siirtyy kaupunkiin, poistetaan jäsenkortistosta maksamattomat jäsenet ja valitaan vuosikokouksessa kerhon toimihenkilöt.

Juhannuksena meillä oli ohjelmassa retki Kuusamon kuuluille könkäille. Tälle kolmen päivän retkelle osallistui 29 henkeä, kolbmalaisia sekä muita latulaisia ja matkat suoritettiin linja-autolla. Linja-autolla myös siirryttiin päivittäin kohteesta toiseen, joten kävelymatkat jäivät lyhyiksi. Koko retki yritettiin tehdä mahdollisimman taloudellisesti, kävelyä myöten. Leirintäalueella yritettiin säästää telttapaikkamaksuja ahtautumalla kaikki yhteen isoon sotilastelttaan. Yrityksestä luovuttiin kuitenkin, kun alueen hoitajalle alkoi tulla hengitysvaikeuksia. Useimmat matkaan osallistuneista olivat ensi kertaa Kuusamossa ja kun ilmatkin olivat suotuisat muodostui retkestä heille hyvin antoisa.

Kolbman kesävaelluksella käveltiin sitten niin kauas pohjoiseen kuin se täällä Euroopassa on mahdollista. Manner-Euroopan pohjoiskärjen–Nordkinnin – tavoittaminen on seikkailun takana. Retken alussa piti selvittää sekavista aikatauluista pääseekö linja-autolla Tana brusta eteenpäin, vai pitääkö kävellä 70 km ylimääräistä. Syvää jokea ylitettäessä oli omat jännityksensä, siinä kun retkikunnan ainoat kartat likosivat housujen taskussa. Myöhemmin vaellettiin vanhaa puhelinlinjaa seuraten kymmeniä kilometrejä autiolla, tasaisella tunturiylängöllä ja puhelinpylväitä vilisi ohi lukemattomia. Viimeinen huikonen Mehamnin konditoriasta Sandfjordin niitylle oli varsin jännittävä kokemus. Ylös ja alas jyrkkiä rinteitä kavuten, mahtavassa kivikossa kompuroiden päästiin joskus eteenpäin tunnissa vain 2 kilometriä. Joskus tuli orpo tunne kun oli noussut kiviröykkiön päälle eikä muita näkynyt vähään aikaan. Vähitellen alkoi näkyä heiluvia rinkkoja ja kun niitä oli yhtaikaa näkyvissä täysi luku, oli vetäjän helpotus suuri. Kun sitten viimein noustiin Nordkinnille, manner-Euroopan viimeiselle, luulisi että vaeltajan veri siellä asettuisi. Ei asetu, sitä haluaa vain jatkaa Huippuvuorille – uimalla.

Erävaelluksen SM-kilpailuihin meiltä osallistui 5 partiota ja kaikki selviytyivät hengissä. Tavallisia retkiä ajatellenkin tästä kilpailusta saatiin arvokkaita tietoja ja kokemuksia, toisille hyvinkin arvokkaita, ikimuistoisia. Hyödyllisin tieto on tieto siitä, mitä ei tiedä, sillä silloin sen tiedonpuutteen voi korjata. Käytännön tehtävät näissä kilpailuissa ovat mielekkäitä suorittaa, mutta paperitehtävätkin puolustavat paikkansa, niinkuin sen eräs kilpasisko sanoi: "Taas täytyy oikein paperille kirjoittaa kuinka tyhmiä ollaan". Harjoitustilaisuuksia tätä kilpailua ajatellen pidimme kolmena arki-iltana sekä yhtenä viikonloppuna Latosaaren kämpällä. Tämän viikonlopun aikana harjoittelimme erätaitoja, yövyttiin laavussa, saunottiin ja puhuttiin mukavia sekä hämmästeltiin sitä, miten kankeat miehet menivät puuta ylös kuin pienet oravat.

Kerhon jäsenmäärä on noussut tasaisesti ollen tällä hetkellä 240 henkeä. Toiminnan painopiste on ehkä muuttunut, sehän riippuu siitä millaiset ryhmät ovat aktiivisimpia. Syyskauden kerholloissa on aiheina kerhon kesän retkien selostukset, maastosanasto, Lapin kasvit ja kuvailta. Mielenkiintoiselta tuntuu tämä "Lapin kasvit" -ilta, koska takoituksena on, että asiasta kiinnostuneet voisivat aloittaa oman "Lapin kasvit"-kirjan tekemisen. Toimintaperiaate olisi sellainen, että kerätään kaikki mahdolliset Lapin kasveista otetut diat näytteille ja sellaisista dioista mistä kukin haluaa, teetetään CT-kopiot. Jos ja kun toiminta on päässyt hyvään alkuun, niin se muodostuu samanlaiseksi kuin postimerkkeily, vaihdetaan "kuva kuvasta, kaksi paremmasta". Tällainen toiminta menettelisi laajempanakin, esimerkiksi kerhojen välisenä.

Kevättalven ohjelmaa ei meillä vielä ole kaavailtu, mutta kai sitä paljon hiihdellään. Suomen Latu kun lupaa lunta.

Saivare

NJELLÄn kuulumisia

"Silloin kun liikkuma-alue on pieni jää yksityiskohdille ja pien asioille enemmän aikaa. Pienistä yksityiskohdista löytyy ilon ja kiitoksen aiheita."

Edelläolevin ajatuksin Huttusen Pekka aloitti Njellän syyskauden. Kaikki mukana olleet olivat samaa mieltä. Iloitsimme Pekan mukana hänen toipumisestaan. Todistaakseen tämän, Pekka on vaeltanut rinkka selässä 20 km. ja huiputellut tuntureita. Neljän seinän sisältä on siirrytty näköalapaikoille. Tämänlaatuisen sisukkuuden edessä me kaikki ihastelemme Pekan kykyä kuntouttaa itsensä.

Touhussa ovat olleet muutkin njelläläiset. Poikkeuksellisen kaunis kesä on antanut hyvät puitteet luonnossa viihtymiselle. Valitettavasti meillä luonnossa kulkijoilla on usein liian kiire. Tämän valitettavan asian koin todeksi viimeviikkoisella ruskaretkellä Lapissa. Kiireisen menon myötä ei varmasti ehditä yksityiskohtia näkemään, mistään luonnosta nauttimisesta puhumattakaan. On hyvä muistaa, että olemme vastuussa myös toisten ihmisten matkan tai retken onnistumisesta. Kiireemme tai kiireettömyytemme ei voi olla vaikuttamatta retkitovereihimme. Samoin kaikki asenteemme toisia luonnossa liikkujia kohtaan. Tämän tästä kuulee juttuja öykkäreistä jotka luulevat olevansa kuin joitakin Euroopan omistajia. Yhteisiä tiloja alkaa joku luulla omikseen ja käyttäytyä sen mukaisesti. Tämä saa aikaan kireitäkin tilanteita. Meillä jokaisella on aihetta oikean käyttäytymisen kasvuun. Ei niinkään vaatia kasvua toisilta, vaan ensin itseltä.

Nämä ajatukset ovat tulleet esille kesäisiä retkiselostuksia kuunnellessa. Suurin osa retkeilijöistä tietenkin osaa käyttäytyä oikein. Näistä harvoin puhutaan. Sananlasku, hyvä kello kauas kuuluu, paha vielä kauemmas, on totta tässäkin asiassa. Uusia retkiä suunnitellessamme meidän pitäisi muistaa rinkkaan pakata iso pussi SUVAITSEVAISUUTTA.

Hyvää ja onnellista syksyä toivovat njelläläiset kaikille kerhoille.

Eila

Tunturikerho Vihtta

Kerhomme on kuluneen vuoden aikana menettänyt kolme jäsentä: Eskil Keto, Henry Enges ja Kalervo Kankainen.

Merkkipäivää on taas vastaavasti vietetty useamman jäsenen syntymäpäivillä.

Kerhon toiminta on ollut samanlaista retkeilyn ja ulkoilun edistämistä ja uusia kohteita on aina löytynyt.

Kymmenen vuotta tuli kerho toimineeksi tammikuussa. Sen johdosta merkkitoimikunta sai vihdoin kerholle oman merkin. Sen on suunnitellut graafikko Lasse Hyppönen. Aiheena on jääleinikki. Lähetän tämän kirjeen mukana näytekappaleen.

Kuhtta

Uusi vuosikymmen alkoi, kuten niin monet muutkin vuodet. Kuhttan traditionaaliseksi muodostunut talvivaellus suoritettiin helmikuun lopulla Lemmenjoen, Saariselän ja Tsharmitunturien maisemissa.

Kerhoilloissa joka toinen tiistai opettelemme suunnistusta, ensiapua, erätaitoa, kartoitusta ja yleensä ottaen kaikkea, mikä liittyy eräretkeilyyn. Pidämme myös aina vaellusten jälkeen kuvaillan, jossa katsomme kuvasatoa ja vaihdamme mielipiteitä oppiaksemme tuntemaan luontoa. Suomen Ladun leiripäivät menivät meidän osalta hyvin – B-sarjassa vaelluskilvassa irtosi hopeatila, kiitos Kaisa Kovaselle + Jyrki Aarniolle ja Terho Lindqvistille.

Kuten koululaiset, niin myös mekin olemme lomalla. Loma on kenties hiukan harhaan johtava sana, sillä ne henkilöt, jotka on valittu vetämään ryhmää elokuun alussa alkavaan vaellukseen, kokoavat tavaroita, tarkistavat alustavat reittisuunnitelmat, pitävät yhteyttä muihin ryhmäläisiinsä, jotta retki onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla, vaeltelu Lapin yliperällä: Nuorgamissa, Paistuntureilla, Muotkalla sekä Norjan Lakselvin maisemissa.

Kaikki on mennyt hyvin, ei ole sorääniä kuulunut. Niin kymmenvuotispäivän kynnyksellä tulevaisuus tuntuu lupaavalta, sillä vaelluksiin kohdistuva kiinnostus on nousussa. Ja koska niin monet muut tunturikerhot, kuten Kuhttakin, ovat pyrkineet olemaan erähenkisyyden esimerkkeinä, on usko erämaiden säilymiseen suuri.

Kuhttalla on kunnia järjestää kymmenvuotisjuhlan kunniaksi Tunturiladun talvipäivät 23.1.–25.1.1981 Paippisissa, josta lehdessä tuonnempana ilmoitus. Pyrimme isännyydestä selviytymään kunnialla, kuten aikaisemmat kerhot ovat selvinneet. Toivon mukaan pian tavataan, niin ainakin, talvipäivillä Paippisissa.

Helmikuussa 1981, hiihtolomalla, on Susitalas nuorisoviikon merkeissä varattu. Mikäpä kerho kerkiää vanhan suden johdolla kerätä pentunsa ja ilmoittaa itsensä + pennut Susitalakselle? Ilmoittele Kuhttaan, siispä yhteiset ulvojaiset Pahassakurussa.

Hyvää syksyn jatkoa kaikille jänkäpeikoille toivoopi

P.P.

KAVTSIN KUULUMISIA

Jo kuuden vuoden ajan on Kavtsi yrittänyt ostaa Suomen valtiolta vuokraamaansa kämppää tukikohdakseen. Asiassa on kerhotoimikunta raastanut hiuksiaan epätoivoissaan moneen kertaan. Mutta nyt elo – syyskuun vaihteessa olemme ostaneet omaksemme "Inkoon kunnan Gårdsbölen kylässä olevasta Alkärr nimisestä tilasta Rn 2:3 käyttösuunnitelmassa no 2000/2320 – 74 tarkoitetun, tunnusmerkillä 2: 3/1 osoitetun alueen". Selvällä suomen kielellä sanottuna Kärrikaltio on nyt meidän. Kaupan vaiheet ovat olleet vähintään yhtä monimutkaisia kuin on kaupan kohteen nimi.

Kaikki alkoi syksyllä 1974, jolloin etsiskelyjen jälkeen löytyi sopiva korvessa, mutta silti hyvien yhteyksien varrella oleva tukikohtaehdokas. Isäntä Ingberg oli myynyt tilansa kokonaisuudessaan Maatilahallitukselle ja käytännön toimeenpanijana vuokrasi Helsingm ruotsinkielinen maatalouspiiri meille tilan päärakennuksen ja sen 0,5 ha pihapiirin lahonneine piharakennuksineen. Alusta alkaen oli puhe ja maatalouspiirin lupaus, että me saamme ostaa sen käyttömme ja näin myös alue erotettiin ja merkittiin käyttösuunnitelmassa. Asia kuitenkin venyi ja venyi, keväällä -75 luvattua päätöstä ei kuulunut. Voimaan tuli uusi maatilalaki ja maanhankintalaki lisämaaksi viljelijöille. Näiden tulkinta ym syistä eteni asia aina puoli vuotta kerrallaan. Vuoden -78 alussa alkoivat kerholaiset jo osoittaa selvää kärsimättömyyttä mutta saman vuoden toukokuussa kokoontuikin jo Uudenmaan ruotsinkielinen suun*nittelutoimikunta päättämään alueiden* kohtalosta annettujen tarjousten mukaan. Olimme tarjonneet tilasta 12000 mk. Suunnittelutoimikunta päättikin myydä äänestyksen jälkeen tilan Kavtsille, hintavaatimus tosin kohosi paikallisten luottamusmiestan ansiosta 24.000 mkaan.Kerhotoimikunta teki Maatilahallitukselle säännönmukaisen valituksen hinnan alentamiseksi, mutta samalla ilmoitti, että jos muuta ei ole tehtävissä, maksamma pyydetyn hinnan. Pitkin syksyä ja talvea Maatilahallitus sitten pyyteli lausuntoja Inkoon kunnalta ym, eikä kellään ollut mitään meitä vastaan tai halua käyttää etuosto – oikeuttansa. Uusi Maatilalaki kuitenkin asetti Maatilahallitukselle melkoisen vaatimuksen saada kaikista kaupoista mahdollisimman hyvä hinta ja niinpä he päättivätkin asettaa tilan julkisesti kaupan. Neuvotteluien ia spekuloinnin jälkeen tarjosimme mk 18 000 eikä muita vakavasti kiinnostuneita pitänyt olla. Yllättäen oli kuitenkin viime hetkellä tullut erään nuoren pariskunnan tarjous kesäpaikaksi, mk 22.000. No, me taas raavimme päätämme ja mietittiin. Kun pariskunta kävi katsomassa paikalla, selvisi meille että heillä on edullisempiakin paikkoja tarjolla ja paikkoja esitellyt Maire mainosti vallan esimerkillisesti Kärrikaltion kuntoa jne. Niin siinä sitten kävikin, ettei pariskunta allekijoittanutkaan kauppakirjaa ja peruutti tarjouksensa vuoden lopussa. Virkakoneisto jauhoi asiaa ja papereita taas hiljalleen edestakaisin, mutta kesäkuun alussa tänä vuonna saimme luvan jättää uuden tarjouksen, tilaa ei enää asetettaisi uudelleen julkisesti kaupan. Meidän oli neuvottelujen tuloksena pakko tarjota k.o. 22.000 mk, muuten olisi päätös taas kerran voinut olla jotakin muuta. Ja Maatilahallitus päättikin 25.6.1980 myydä tilan meille.

Virallinen omistaja on rekisteröity yhdistys Tunturilatu ry, jonka kanssa Kavtsi on tehnyt välikirjan, jonka mukaan Kavtsi vastaa kaikista tilan aiheuttamista kustannuksista ja velvoitteista ja saa samalla siihen täyden käyttö ja hallintaoikeuden.

Tuntuu kuin olisi kivi vierähtänyt sydämeltä, ainakin allekirjoittaneen. Kärrikaltion epäselvä tilanne on *häirinnyt selvästi* kerhon toimintaa. Nyt meillä on hyvä tukikohta, jossa tosin ei tekeminen lopu, mutta toivon sen aktivoivan kerholaisia. Ainakin minun miestäni ovat ympäristön maastot oikein sopivia, pääasiassa Metsähallituksen ja Västankvarnin maatalousoppilaitoksen, loput ystävällisten naapureiden. Naapuritaloja ei näy, sen sijaan hirvet ja muut villieläimet ovat jokapäiväisiä. Tervetuloa käymään muut tunturilatulaiset.

Muilta osin on kerhon toiminta sujunut melkolailla normaalia latuaan välillä aktiivisemmin ja välillä laiskemmin. Vahvoja kehittämisajatuksia on paljonkin, ideoita meiltä ei ainakaan puutu, niitä voisi vaikka jakaa muillekin. Tätä kirjoitellessa odotellaan, mitä vuosikokous sanoo kerhotoimikunnan toilailuista, rahapussi ainakin ammottaa tyhjyyttään Tätä luettaessa toki jo tiedetään olemmeko saaneet risuja vai ruusuja Tunturiin kaipaavin terveisin
Jussi

Tunturien maa

Olen kuokkavieras maailmassa,
Ajassa tässä ehkä tulevassa,
vain yksi seutu maailman maista
onnesta muistuttaa voi kulkevaista,
maa tunturien.
meille yhä,
se on kuin ensi lempi,
puhdas pyhä.
Ei pauhaa erehdysten muistot siellä
ei pettymykset siellä paina mieltä,
ei himmene sen muisto minkään tieltä.

Vain hetkisen voi onnellinen olla,
kun takan luona kera ystävien
etelän pauhinalta ovet sulkee
ja aatos armahampaan aikaan kulkee,
taas kiitäin tunturien teitä.
Niin mielelläni sitä muistelen,
karu seutu pohjan tunturien,
maa, jossa harvoin surin,
harvoin itkin kun vaellusta jatkoin
vaivaiskoivukenttää pitkin.

Niin hyvin muistan leiripaikat oivat,
Ylläksen rinteet, Äkäsjoen kuohut soivat.
Tuo tunturien maa, niin köyhä soma,
se kokonaan on meidän oma.

Susi-Kiisa, Susikyrö ja Susi-Talas

Siellä se odottaa tunturilatulaisia se telttasauna, ei tosin enää saunaksi tarkoitettuna, jotta uuden palstamme tunturikoivikko kaunistaisi kauan Susi-Kiisan näyttävää maisemaa.

Oli kuin olikin Liisa ja Stuorra – Yrjö (Suuniittu) meitä vastassa saapuessamme 29. heinäk. Huttus-Pekan liikkuvalla pikku-tunturilla kohtaan, josta tarvikkeiden kantaminen parhaiten kävi.

Pekka kuuluu siihen sukuun, joka ei säästä itseään eikä autoaan silloin, kun kyseessä on jokin Tunturiladun talkoo. Auton katolle sidottiin Mustolassa tunturin kaltainen kuorma, joten Elmakin (Pursiainen) mahtui Ivalosta rinkkansa ja vihannessäkinsä kanssa mukaan. Vielä kaksi uutta savutorvea ja rautakanki tilkitsivät viimeiset kolot.

"Elmerin" ja Liisan vapauttaessa pojat ruoanlaitosta kävi teltan paikan tasoitus, rungon teko ja teltan pystytys kahdessa päivässä, johon sisältyi vielä roskiksen ja puuceen kaivu, jopa pieni tunturikierros.

Pekka ennätti kumilautallaan luotia järven syvyydeksi 11 metriä. Käännettiin Stuorra-Yrjön kivi oikealle kyljelleen ja puhdistettiin laakea kivi siitä teltan etumaastosta turvalliseksi nuotion pohjaksi.

Palstallamme tulee tungoksen sattuessa kysyntää hyvistä teltan paikoista, koska rantamaa viettää melkoisessa kulmassa hyvin maastoutuneiden kivien huolehtiessa lopusta.

Kaunis paikka omassa sarjassaan on tämä Susi-Kiisa. Utsjoki on sentään näillä asteilla toista kuin eteläisemmät kohteemme. Järvi ikäänkuin porautuu helmojen poimuihin, pohjoisnäkyminä Nuvvus-Ailigas, Norjan myhkyrät tukenaan. Kyllä sinne liikenne kuuluu, mutta mistäpä sen hiljaisen paikan, kun on nuo lentävät vehkeetkin kaikkialla.

Ennen lähtöä vielä nuoli jätöksien pudostuspaikkaa kohti ja toinen, tekstillä Susi-Kiisa, osoittamaan vanhalta polulta poikkeavaa suuntaa.

Siellä se odottaa vielä kauniina ja puhtaana. Koskahan ilmestyy se ensimmäinen valtion monopoli kertomaan sudesta, jonka karvapeite ei pitänytkään.

Liisa ja Stuorra-Yrjö jäivät jatkamaan retkeään. Me jätimme (voi surkeus sentään) Elman Inariin ja jatkoimme yötä myöten Pekan kanssa Susi-Kyröön, jossa olimme klo 2.

ELOKUUN 1. JA MAIREN PÄIVÄ

Kelpasi meidän olla. Talkoot alkoivat komiasti Kalannin Mairen päivillä. Heti aamusta alkaen oikein iso kakku ja kermahohöä päällä. Ja eikös päivällä tullut toinenkin kakku.

Sirkku Iivanainen ja Hilja Nylander olivat myös tulleet talkoisiin, ja niinpä nämä kolme tehotyttöä hoitivatkin ruokapuolen, eikä meillä Pekan kanssa ollut huolta kuin omista töistämme. Mutta kun nuo tytöt ennättivät vielä niihin miestenkin hommiin!

Mustosen Topi perheineen oli ratkaiseva apu saunaoperaatiossa. Topi itse on kovin perso työlle, eikä antanut minulle lapiovuoroa ollenkaan, vajosi vain tappavalla tyylillä lapion kanssa maan sisään, että lopuksi vain päälaki näkyi.

Topin Parempi puolisko pisti saunan sisällä juuriharjan tekemään puhtautta, lieneeköhän uutenakaan ollut puhtaampi.

Sirkka, Hilja ja Mustosen reipas Olli-poika hinasivat, työnsivät ja vetivät kottikärryillä soraa harjun yli kymmeniä kuormia. Ollin mukaan ei se kesy porokaan tullut avuksi, kun oli kuullut Susi-Kyrössä olevan talkoot. Oli Ollilta melkoinen murjaisu.

Pekan lupsakkaalla ansiolla työt luisti ja joutui.

"Taivaltajat" selässä kavalsi kotipuolen kolmelta supermieheltä, jotka saapuivat kuin taivaan lahja avuksi epäonnistuneen renkaan noston tapahduttua. (Niin se vain katkesi köysi muussakin kuin laulussa.) Nämä kolme kaveria järjestivät taidolla renkaan "kiinnityssakset", ja pian lepäsi se pohjimmainen tyytyväisenä paikallaan. On se vain kummaa seutua tuo Tampereen tienoo, juuri sekunnilleen. Vieläkö joku puhuu hitaudesta.

Kun Topi pykäsi vielä kaivon puoleiset portaat ja täytettiin suodatin kaivanto soralla, voitiinkin sijoittaa kansi paikalleen.

Ei kestänyt vanha likavesitynnyri katsella tapahtumaa enempää vaan hautautui täysin palvelleena ansaittuun lepoon.

Kylpy maistui puhtaassa saunassa. Häjäsen Eikkakin oli tullut yhteiseen iloon. Pekka totesi monen huushollin olevan näin hyvää kaivoa vailla. Ei tarvitse enää nähdä painajaisia kunnan naulaamasta saunankäyttökieltotaulusta.

Pohdittiin myös yhteisiä ongelmia, joista polttopuu on ainainen. Minua jäi kaivelemaan puurahakirnun vuotuinen anti. Vieraskirjan mukaan kävijöitä on, mutta rahaa kertyy niukasti. Jos niitä pennin rahoja vastaisuudessa tiputellaan, lienee syytä ehdottaa otettavan käyttöön toinen uusi susarvo: PENNI-SUSI.

SUSI-TALAS

Keväällä kävin siellä. Oli mieluisaa seuraa Varkaudesta ja Karhulasta. Paikat hyvässä kunnossa paitsi saunan pesuhuoneen permanto, joka Pekan kertoman mukaan on laitettava pikapuoliin uusiksi. Talkoot siis jatkuu. Jokaisella siellä kävijällä olisi myös mahdollisuus osallistua pikkuhellan savutorven nuohoamiseen paikalla olevien nuohousvehkeiden kanssa, jotka minäkin löysin. Veto kohentuisi ratkaisevasti. Toinen asia on kokonaan, jos saisimme entisen tilalle mitoiltaan väljemmän hellan, mutta hyvä sellainen maksaa.

MITÄ SAA SATASELLA?

Puoli iltaa ravintolassa niukkuudessa. Kaksi yksinkertaista majoitusyötä jossain majoitusliikkeessä. Ja kulkea ja oleskella meidän tunturilatulaisten kolmen palstan ja niihin liittyvien palveluiden vapaassa nautintaoikeudessa lopun ikänsä.

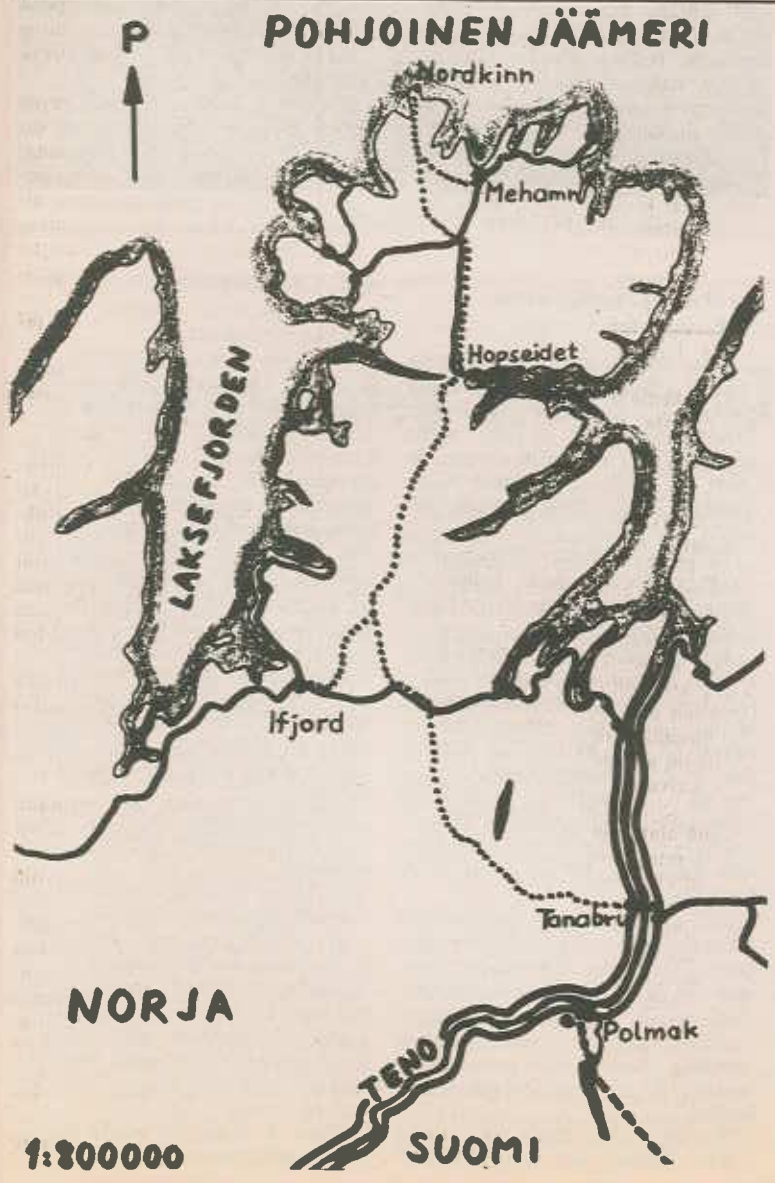
Olisikohan jotain tehtävissä?

JK

Minä se olin, joka Logen puolesta esitin viime syksyn vuosikokouksessa vastustavan vaihtoehdon Kiisajärven palstan hankkeeseen. Pääsin silti mukaan talkoisiin. Vastustimme mielestämme terveesti, mutta rakentavasti. Kyllä Loge on mukana.

Hemmo Kivilaakso

Vaellus Euroopan pohjoiskärkeen

Tunturikerho Kolbman kesävaellus suuntautui heinäkuussa -80 manner-Euroopan pohjoiskärkeen Nordkinnille. Vaihtelevassa säässä suoritettuun kaksiviikkoiseen vaellukseen osallistui 5 henkeä. N. 270 km:n pituinen vaellusreitti oli kokonaisuudessaan Tana bru – Hopseidet – Mehamn – Nordkinn – Hopseidet – Ifjord. Loppujen lopuksi hienosti onnistunut vaellus uhkasi kariutua jo ennen alkamistaan. Tana brussa oli tarkoitus jatkaa norjalaisella linja-autolla 70 km:n päähän suunniteltuun vaelluksen lähtöpisteeseen, mutta kävi ilmi ettei bussi kulkenut sinä päivänä. Kolmen päivän odotus ei sopinut vaeltajille ja kun muutakaan kyytiä ei järjestynyt, suoritettiin sekin osuus kävellen.

Mieleenjäävin tapahtuma oli se päivätaival, jolloin pari peninkulmaa kompuroitiin karussa louhikossa, suurimpia kiviä kiertäen ja jyrkkiä rinteitä nousten ja laskien. Tämän hermoja sekä jalkoja koetelleen maaston jälkeen saavuttiin yht'äkkiä värikääseen, rauhallisuutta huokuvaan Sandfjordiin. Oma lukunsa oli tavoitteeseen pääsy, nousu Nordkinn-huipulle, huipulle jonka takana ei enään toista huippua ollut. Lukemattomat värikkäät kukat, joita kasvoi mitä karuimmilla paikoilla, antoivat mielenkiintoista sisältöä koko vaellukseen. "Matkamuistojen" keräily meren rannalta ja rantaan ajautuneiden esineiden tutkiminen olivat lepopäivän pääasiallinen ohjelma. Sisämaan ihmisille outoja olivat pyöriäiset, merisiilit ja kolmimetrinen valaan luu. Hämmästystä herätti myös se valtava muovirojun määrä mikä rantaan oli ajautunut. Eniten odotettu näkymä, auringon lasku pohjoisessa Jäämereen, jäi kokematta pilvisyyden takia.

Saivare

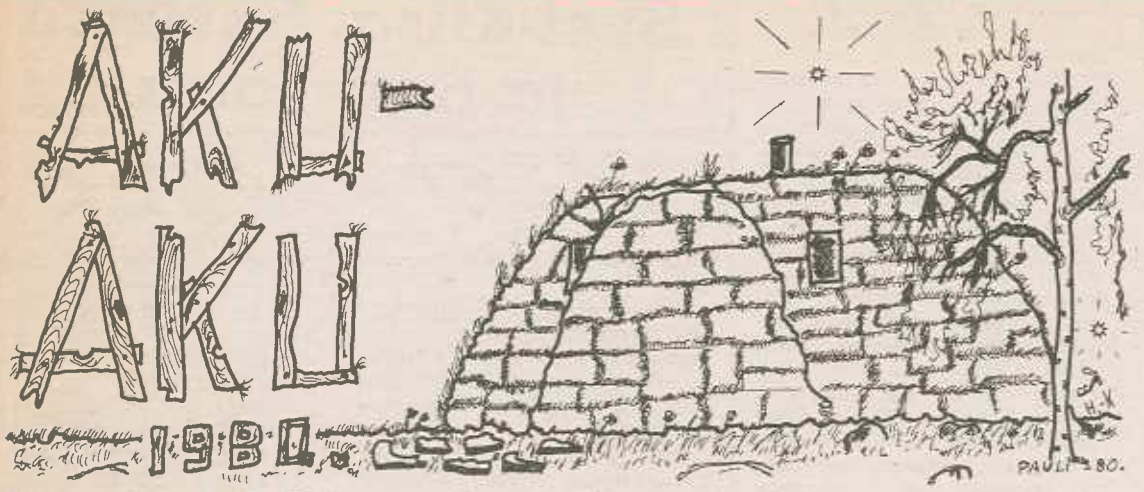
Tunturiopas-vihkonen

Suomen Ladun tunturivaliokunta ryhtyi joitakin vuosia sitten keräilemään tietoja, jotka oli tarkoitus koota eräretkeilyn opaskirjaseksi aloitteleville sekä vähän kokeneille retkeilijöille. Vuoden 1979 Tunturiluuta-operaation yhteydessä Maailman Luonnon Säätiön Suomen Rahasto kiinnostui aineistosta ja tarjoutui yhteistyöhön.

Syyskesällä 1980 sitten ilmestyikin lähinnä Suomen Ladun ja Rahaston kustantamana 64-sivuinen Tunturiopas. Oppaassa annetaan normaalien muona- ja varustetietojen lisäksi ensiapuohjeita ym. Siinä kerrotaan eräretken suunnittelusta ja sen toteuttamisesta reitinvalintoineen ja eksymisestä selviämisohjeineen. Tämä kaikki on tietenkin kokeneelle eräretkeilijälle tuttua, mutta esim. kirjoitukset Lapin luonnosta, retkeilijän suhtautumisesta porotalouteen sekä jokamiehen velvollisuuksista uskoisin kiinnostavan kaikkia eräretkeilijöitä. Siksi Tunturiopasta voikin suositella tunturilatulaisille.

Oppaan hinta jäsenistölle on 5 mk, mutta sitä myydään esim. Suomen Ladun ja Matkailuliiton myyntipisteistä 10 mk:lla. Kirjasia on saatavana Tunturiladun tilaisuuksissa ja sitä voi tilata puhelimitse tai kortilla johtokunnan jäseniltä tai suoraan sihteeriltä. Tunturikerhojen yhteistilaukset ja muutkin vähintään 10 kpl:n tilaukset saa hintaan à 3 mk.

Stuorra-Ykä

Tunturilatulaiset ovat Tunturiladun perustamisesta lähtien olleet uutteraa ja toimeliasta väkeä. Vuosien kuluessa on latulaisten talkootyöllä toteutettu monia mittavia rakennushankkeita.

Ennen nykyisiä suuria tukikohtiamme loivat kuitenkin melko pienet talkooporukat perustan myöhemmälle rakennustoiminnallemme.

Elokuussa 1952 rakennettiin Sudenpesä Sorvusojan rannalle Saariselälle.

1956 pystytettiin turvekota Vongoivalle ja kaksi vuotta myöhemmin v. 1958 rakennettiin Susikammi Muotkatuntureille Raadnuskaiden lounaispuolelle Puurihroaivin juurelle.

1959 rakennettiin turvekammi Akujoen latvahaaroille Tsobmalohvuobman — Tseayrreskielas'in maastoon viiden kilometrin päähän itäkaakkoon Aku-järvestä.

Paistuntureilta siirtyivät kamminrakentajat Utsjoen — Sevettijärven välille jäävään erämaahan. Siellä nousi turvekammi Morishvein latvavajärven itärannalle Peäljikeätsvaaran länsipuolelle.

Samoihin aikoihin syntyi myös ajatus suuremmasta tukikohdasta. 1964 ostettiin Susikyrön palsta. Samana vuonna "ripustettiin' ensimmäinen Ykin-silta Ivalojoen ylitse ja vuonna 1966 saatiin Susikyrön pienempi kelohirsikämppä vesikattoon.

Näitä talkootöitä ovat seuranneet Susi-Talas Sarmitunturilla ja nyt kuluvana kesänä olivat talkoot siirtyneet Susi-Kiisan palstalle Nuvvus Ailigas eteläpuolelle.

Ehkä nämä paljon työtä ja voimia vaatineet talkootyöt aiheuttivat sen, että Tunturiladun toiminnan alkuaikojen aikaansaannokset pääsivät kävijöiden ja korjauksen puutteessa vähitellen rapistumaan. Kammien sijaintipaikat maastossa pääsivät myös unohtumaan.

Aku-kammi

Aku-kammi rakennettiin Paistuntureille vuonna 1959. Kammilla oli vähän kävijöitä ja niinpä sen sijainnista ei monellakaan tunturilatulaisella ollut viime vuosina varmaa tietoa.

1975 kammi kuitenkin jälleen "löytyi". Teppo ja Matti Rajala osuivat vaelluksellaan sattumoisin kammille. He totesivat kammin osittain luhistuneeksi. Vieraskirjasta kävi ilmi ettei vaeltajia useinkaan kammilla poikennut, eikä kammi sen aikaisessa kunnossaan voinut retkeilijöille turvallista suojaa antaa.

Alkuperäisen vieraskirjan mukaan olivat kammin rakentaneet Yrjö Pitkänen, Elli Pitkänen, Eeva Ratia, Veikko Seppälä, Pauli Rantanen, Paavo Kihlberg ja Maija Lindholm (sittemmin Kihlberg).

Kammi oli rakennettu kahdeksassa päivässä 8 — 16. 9. -59 välisenä aikana. Kammi oli alunalkaen taidolla ja huolella tehty ja vaikka kammia ei ollutkaan korjattu eikä huollettu, olivat sen perusrakenteet säilyneet melko hyvässä kunnossa.

Tästä heräsi ajatus kammin kunnostamisesta. Kammin "löytymisestä" mainittiin Tunturilatu-lehden syysnumerossa 1976.

Uusi vieraskirja vietiin kammille 30. 7. 1978. Saman vuoden loppupuolella kävikin vieraskirjan mukaan yli kaksikymmentä vaeltajaa kammiin tutustumassa.

Seuraavana vuonna oli kammilla jo enemmän kävijöitä. Tunturilatulaisten ja paikkakuntalaisten lisäksi antoivat kammin vieraskirjaan jopa kansainvälisen leiman 19. 8. ranskalainen — saksalainen vaeltajapari. Elokuun lopulla oli vieraskirjaan raapustettu ilahduttava mainiinta: "Paikkasimme turpeilla kammin itäseinän" ... tämä alkoi kuulostaa hyvältä — viritys kammin kunnostamiseen oli alkanut ...

"Tiedustelupartion" käynti kammilla elokuun puolessavälissä -79 edelsi vuoden 1980 rakennushankkeen toteutumista ...

Palaveri Tepon-kammissa

Ennenkuin varsinainen korjausporukka purki ensimmäisiä turpeita kammin seinustalta, oli kammin korjaustyön aloittamiseen tarvittu monenlaisia järjestelyitä.

Kuluvan vuoden heinäkuun lopulla, kaksi viikkoa ennen rakennuspartion alustavasti suunnittelemaa lähtöpäivää pidettiin Vantaalla Tepon -kammissa suunnittelukokous korjaustyön järjestelyistä:

— kokousmuistoon kirjattiin kuusi matkaan lähtevää partion jäsentä,

— hankkeen työnimeksi annettiin "Aku-Aku 1980",

— kokouksessa päätettiin mm. materiaalista, jota tultaisiin käyttämään kammin puurakenteiden ja turvekerroksen välissä...

Viime mainittu kysymys olikin kokemuksemme puutteesta johtuen hankalasti ratkaistavissa.

Katteeksi oli tuohi vankasti esillä. Se olisi kaikkein luonnonmukaisin ja "hengittävin" vaihtoehto. Siitä oli kokous yhtä mieltä. Tuohen hankinta ja kuljetus ei vain millään tuntunut näin lyhyessä ajassa järjestyvän. Täältä etelästä vaikkapa viime vuoden puolella hankittuna ja talvikelillä paikan päälle kuljetettuna, olisi tämä mainio kateaine saatu kohtuullisin kustannuksin korjausryhmän myöhempään käyttöön. Mutta mikä oli "olutta" oli mennyttä — asialle ei enää mahtanut mitään.

Yksi mahdollisuus vielä oli. Tuohiniput olisi mahdollista lentotaksilla lennättää Ivalosta paikan päälle ja pudottaa ne kammin lähistölle. Olisi siinä voinut tiputella muutakin raskaampaa tarviketta ja miksei pari rohkeata korjausmiestäkin etujoukoiksi.

Tuohimateriaalin olisimme saaneet täältä etelästä hankittua ilman kustannuksia. Näin syntynyt säästö olisi osittain tullut avuksi rahtikustannuksiin, joten ajatus ei ollut aivan mahdoton. Aikaa järjestelyihin vain oli liian vähän — oli etsittävä helpompi ratkaisu ...

Tämä vaihtoehto oli muovinen Eura-peite. Tumman vihreä, tukilangoin varustettu. Sitä arvioitiin tarvittavan 80 m² ja peitettä hankittiin 5 metrin levyisenä kaistaleena 16 metriä pitkä matto. Eura-peite maksoi alennuksineen kohtuulliset 411 markkaa.

Kammin uusiksi oviksi valittiin 12 mm valuvaneri. Uudet ikkunat päätettiin tehdä 10 mm paksusta rikkoutumattomasta perspex-levystä. Vielä tehtiin jokaiselle matkaan lähtijälle tarkka luettelo kunkin hankinnoista. Niistä olisi itsekukin vastuussa erämaataipaleen alkuun saakka. Siellä arvioisimme kuljetustilanteen uudelleen ...

Osa ruoka- ja muistakin tarvikkeista hankittiin yhteisostoina ja "kuriirimme" kiidättelikin tavaroita vinhaa vauhtia retken aluspäivinä ympäri kaupunkia kunkin reppuun pakattaviksi.

Järjestelyt sujuivat joustavasti. Useampia palavereita ei tarvittu. Partion jäsenet tapasivatkin toisensa vasta lähtöiltana Helsingin rautatieasemalla.

"Savutornitoimikunta" kunnostautuu ...

Ennen Tepon-kammin kokousta oli epävirallinen "savutorvitoimikunta" jo ehtinyt kunnostautua varsin pitkälle johtavin seurauksin ... Kaiken alkuna oli vuotta aiemmin paikalla käyneen tiedustelupartion muistikuva kammin puhkiruostuneesta ja kahteen osaan katkenneesta savutorvesta.

Jo silloin kävi ilmi että kammin tulisijaan oli saatava uusi savutorvi. Toimikunnan jäsenten mieleen välähtikin: "jospa saisimme savutorven hankittua lahjoituksena?" Lahjoitusvihje esitettiin toimikunnan tuntemalle Lapin ystävälle. Puolileikillä heitettiin mukaan maininta, ettei ruostumattomaa terästä heikompaa materiaalia edes voisi ajatella lahjoitusta vastaanottaessa. "Hieman kallista tavaraa, mutta kammi saa savutorvensa", näin lahjoittaja lupasi vastauksessaan.

Joutuin lähti nyt toimikunnalta tarkennus savutorven tiimoilta:

— Rakennustoimikunta on päättänyt vastaanottaa Asko Vahteran ystävällisen tarjouksen Aku-kammin savutorvesta,

— savutorven raaka-aineena on ruostumaton haponkestävä teräs,

— savutorven mitat ovat 1450 x 145 mm Ø,

— .torven reunat hiotaan, ettei kukaan satuta sormiaan,

— kunnollinen torven kiiloitus kuuluu asiaan,

— torven muodon on oltava todella huolellisen pyöreän,

— savutorvi on varustettava kaiverruksella "Tunturilatu 1980",

Lahjoitus vastaanotetaan paikoilleen Aku-kammille toimitettuna ja Askon tarjoamien korppukahvien jälkeen tekee toimikunta parhaansa unohtaakseen lahjoittajalle sattuneen lipsahduksen ruostumattoman teräksen maailmanhintojen noususta".

Tällä kirjeellä oli aivan ennalta odottamaton ja arvaamaton vaikutus. Paitsi että Aku-kammi mahdollisesti ainoana pohjoismaisena turvekammina sai ruostumattoman teräspiipun, niin Aku-Aku rakennuspartio sai samassa yhteydessä melko yllättäen tervetulleen vahvistuksen riveihinsä, lahjoittajan ottaessa toimikunnan puheet ja kirjeliput kirjaimellisesti huomioon.

Tämä osoittautui myöhemmin hyvin tärkeäksi seikaksi, sillä vain kolme päivää ennen partion lähtöä joutui yksi partion jäsenistä liikenneonnettomuuden vuoksi ilmoittamaan poisjäämisensä retkikunnan vahvuudesta ... Rakennuspartion jäsenten lukumäärä putosi viiteen mieheen: Teppo ja Matti Rajala, Lasse Råberg, Pauli Hakulinen ja Asko Vahtera muodostivat sen Aku-Aku korjausryhmän, joka rinkkoineen, työkaluineen, savutorvineen, ovineen, ikkunoineen, muurauslaasteineen, Eura-peitteineen sulloutui perjantaina 8. 8. -80 pohjoiseen lähtevään junaan.

..... Maasto-Aku rakennettiin naulaamalla kammin kaksi ovea vastakkain. Väliin naulattiin 2 x 4 tuuman koolingin pätkät. Pyörä laakeroitiin ovien väliin. Ovien yläosaan naulattiin aisat, joiden päälle lastattiin Eura-peite, savutorvi ja muutakin rakennustarviketta.....

"Maasto-Aku"

Matkalla pohjoiseen partion ajatukset askartelivat perin vaikean kysymyksen parissa. Miten saisimme jo muutenkin raskaitten rinkkojemme lisäksi kuljetettua rakennustarvikkeet erämaahan?

... Liekö etelästä mukana seurannut idea, vai "mietintämyssykö" yön aikana asian ratkaisi — päätös jonkinlaisen kulkuneuvon rakentamisesta partion käyttöön syntyi.

Lyhyellä kahvitauolla Vuotsossa ostimme erään talon seinustalta kymmenellä markalla vanhan polkupyörän vanteen.

... Riman pätkä sieltä — koolinki täältä ... näin kerättiin matkan aikana rakennustarpeita.

Muotkan Ruoktun seutuvilla kiersi autossa partion keskuudessa 1:10 laaditun kulkuneuvon piirustukset. Ne hyväksyttiin yksimielisesti. "Maasto-Aku" alkoi hahmoittua. Piirustuksen mukaisesti Maasto-Aku sitten kasattiin Karigasniementien — Luobmusjärventien risteyksessä. Maasto-Aku ylitti rohkeimmatkin odotuksemme. Se kulki höyhenen kevyesti. Oikeastaan ainoa työ oli pitää Aku pystyssä.

No — ehkä sentään joissakin suuremmissa mäissä olivat vitsit hiukan vähissä — muuten taittui matka mukavasti valoisassa elokuun yössä. Nukuimme Ruktajärven kämpällä muutaman tunnin. Aamupäivällä huomasimme ylösnoustessamme että kulkuneuvomme herätti suurta mielenkiintoa paikalla olleiden vaeltajien keskuudessa.

"Tätä on liikkeellä", valistimme ...

"itseasiassa hyvin monet tänä vuonna lähtevät Maasto-Akuilla liikkeelle" ... "mainio — kerrassa mainio, sanoisimmeko rinkan ja pulkan välillä oleva kuljetuskeino"... "Partio Aitasta, sieltähän näitä" ... "tämä meidän on urheilumalli — ilman päälikumia — tehty raskaaseen tunturikäyttöön" ... tartuimme Akun aisoihin ja itsekseen hihitellen hävisi partiomme Njaugoaivin suuntaan ...

... savutorvi keikkui Askon rinkan päällä ...

Katastrofi Njaugoaivin etelärinteellä

Jo vanteen Vuotsosta ostaessamme olimme huomanneet muutaman puolan katkenneen pyörästämme. "Tunturimallikaan" ei ollut meille eduksi, sillä Luobmusjärventien terävät kivet olivat jättäneet Akun pyörään omat lähtemättömät jälkensä.

Pääsimme sentään Njaugoaivin etelärinteelle ennenkuin kulkuneuvomme sananmukaisesti lyyhistyi taakkansa alle.

Tyhjä tunne täytti mielemme. Eikä se ollut yksinomaan huoli tarvikkeiden kuljettamisen vaikeutumisesta. Se oli jotain muuta. Menetimme tavallaan Maasto-Akussa kuin partion jäsenen. Akun aisoista kiinni pitäminen oli luonut partion yhteishengen vaelluksemme alkumetreiltä lähtien.

"Jospa vain meillä olisi ollut kunnon pyörä" — sitä oli turha enää haikailla.

Niin lähdimme suurella vaivalla raahaamaan tarvikkeitamme eteenpäin. Jouduimme yöpymään Njaugoaivilla ja vasta seuraavan päivän illan suussa laskeutui partiomme kammin eteläpuolella olevan vaaran rinnettä. Ylitimme suon ja laskimme taakkamme Aku-kammin pihatantereelle.

Tiesimme että aikataulusta tulee tiukka. Hiukan vain hengähdimme ja purimme samana iltana jo osan kammin turveseinistä.

Työt pääsevät vauhtiin . . .

Puurakenteiltaan oli kammi yllättävän hyvässä kunnossa. Vain jotkut maahan koskettaneet tuet joiden alla ei ollut peruskiveä, olivat lahoja alapäästään. Nämä kaikki uusittiin. Samalla sijoitettiin laattakivet kaikkien tukipuiden alle. Moneen suuntaan tuettu puurakenne, rautalankasidoksineen, naulauksineen oli kuin "jännitetty jousi". Ei olisi pelkoa että kammi sen puolesta sortuisi.

Kattoturpeet olivat kasvaneet yhtenäiseksi turvematoksi, jossa kaikki lähiseudun kasvilajit tuntuivat viihtyvän — aina lakkoja myöten.

Niissä kohdissa joissa turvekate oli säilynyt ehjänä, oli turpeen ja puurakenteiden väliin asetettu muovikelmu säilynyt täysin kunnossa. Ei olisi mitenkään voinut uskoa että se oli pantu paikoilleen yli kaksikymmentä vuotta sitten.

Auringon valo todettiinkin siksi tekijäksi joka muovin näissä oloissa pystyi tuhoamaan. Muuten tuntui muovikate hyvin säilyvän. Edellämainittu huomio oli meille tärkeä asia. Hyvillä mielin levitimme uuden katteen kammin seinille ja katolle. Vanhat muovit asettelimme vielä monin kerroin katto-osalle Eura-peitteen päälle.

Samalla lausuimme hiljaisen toivomuksen kammilla tulevaisuudessa käyville vaeltajille: "Jos turvekate on jostain romahtanut, kohentakaa ystävät kalliit kammia niiltä kohdin".

"Konnunsuolle"

Otsikon mukaisena herätyksenä oli Asko jo kuulevinaan Tepon ystävällisen aamukahvikutsun parin talkoopäivän jälkeen.

Oli myönnetävä, että turpeen nosto ja kantaminen läheiseltä Akunsuolta oli raskasta ja ikävää puuhaa. Turvetta jouduimme nostamaan aika tavalla, sillä vanhat turpeet rikkoutuivat suurelta osalta kammia purettaessa.

Turvetyön ohessa kiinnitettiin ovet ja ikkunat. Ovenkarmit oikaistiin samassa yhteydessä. Karmien ja muidenkin järeimpien puurakenteiden kiinnitystä hiukan haittasi pitkien rautanaulojen puute. Ne olivat unohtuneet tarvikelistasta. Parikinkymmentä kuuden tuuman naulaa olisi melkein vastannut painoaan kullassa oikeisiin paikkoihin lyötyinä. Savupiippu muurattiin tulisijaan. Kammin sisälle, keskilattian kummallekin puolelle sovitettiin paksuista koivunrungoista kynsipuut lattian rajaan kammin leveyden suuntaisina. Niiden takana pysyisivät makuupussit alustoillaan ja niiden päällä olisi mukava myös iltapuhteilla istuskella.

Keskilattia laatoitettiin liuskakivistä. Näin olisi lattia helpompi pitää puhtaana.

Tarkkaan menivät mukaan varaamamme tarveaineet. Lopulta olikin enää jäljellä pieni pala kovalevyä, parikymmentä senttiä rautalankaa ja muutama vääntynyt kahden ja puolen tuuman naula. Levystä tehtiin pieni hylly kammin katonrajaan ja loput tarvikkeet hirtehisen timpurin mukaan pistettiin talteen "pahojen päivien varalle".

Näin oli viimeistä edellinen talkoopäivä kallistunut iltaan.

Aku – Aku rakennustalkoot 1980

Kuten ymmärrettävää on, ei näin mittavaa työtä voitu tehdä pelkästään rakennuspartion toimesta. Oli palkattava paikallista väestöä apuun. Kuvassamme on juuri palkanmaksu erämaassa menossa.

Likaisen työn lisineen, tossurahoineen, hyvänmiehenlisineen, eväsrahoineen, turpeennostopalkkioineen, rajaseutulisineen muodostuivat kustannukset todella mahtaviksi. Ensimmäisestä lennättimestä olikin puheenjohtajalle/rahastonhoitajalle lähetettävä pikainen viesti partion käyttövarojen loppuessa ihan tyystin.....

.... rahoja odotellessa ajautui rakennuspartio kuvamme hurjan joukon mukana Tenojoen ylitse Rastegaissan maastoon, päätyen loppujen lopuksi "Ruijan raukoille rajoille" pohjoiskalotin koilliskulmaan. Vasta Varangerin vuonon postitoimipaikassa rahallinen apu partion tavoitti ja se pääsi rinkkansa ynnä muut tarvikkeensa lunastaneena palaamaan – tosin vielä monen seikkailun kautta etelään.....

(kuvassa äärimmäisenä oikealla valvoo rakennuspartion jäsen Lasse palkanmaksua)

Harjannostajaiset

Harjannostajaisten kunniaksi nostettiin kammin katolle Suomen lippu. Lippu oli tehty sinisestä eristysnauhasta valkoiselle paperille.

Makuualustoille tuotiin tuoreita koivun oksia. Telttaleiri purettiin. Viimeisen yön saisimme nukkua kammin suojissa.

Sytytimme tulen takkaan – kynttilät paloivat. Koivuista levisi vieno tuoksu kammin sisälle.

Oli siinä rakennuspartion mukava loikoa kammin hämärissä.

Harjannostajaisherkut ja laulut olimme jo nauttineet ja kuulleet – tosin muutamaa päivää aikaisemmin.

Lassen kermakakku oli ollut luku sinänsä. Kakkupohja oli ollut piilossa kattilan pohjalla. Se oli tuotu tänne kauas etelästä saakka. Rovaniemeltä ostettu kerma oli vispattu vaahdoksi salassa Aku-suon turvemättäiden takana. Kakun koristeena oli ollut rikottuja ranskanpastilleja . . vieläkin olimme tuntevinamme kermavaahdon ja suklaan maun suussamme.

Harjannostajaislaulun: "Eikä me olla veljeksiä, vaikka meitä onkin viisi", olimme kuulleet tulomatkallamme Njaugoaivin erämaapuhelimesta. Olimme sieltä soittaneet tervehdyksen porukastamme poisjääneelle Pentille. Kauniin laulun olimme silloin saaneet tätä iltaa varten... kuluneen viikon tapahtumat olivat elävästi mielessämme.

Illan mittaan puheltiin monenlaista. Pohdittiin monelta puolelta niitä ajatuksia ja kokemuksia joita olimme kuluneen viikon aikana saaneet. Puhuttiin myös kammeista yleensä. Todettiin että turvekammi lienee vanhin ja vaatimattomin pysyvä ihmisasumus Lapin erämaissa. Vähäisen kokemuksemme mukaan oli myös todettava että ihmeen vähäisellä muualta tuodulla materiaalilla kammin pystyi rakentamaan. Jos ei ota ikkunalaseja huomioon, pystyisi kammin kyllä rakentamaan kokonaisuudessaan paikanpäältä saatavin tarveainein. Niiden käytössä kuitenkin ratkaisisi entisajan rakentajien monien sukupolvien aikana saama käsityötaito ja tieto, luonnon tarjoamista mahdollisuuksista tarveaineiden suhteen.

Ihmeen mukavalta tuntui "turpeen alla" majailla . . . ainakin näin kun ei tarvinnut siellä yksin ja ihan hiljaa oleilla.

Nurkista ei taatusti vetäisi – sekin todettiin. Monilla paikoin oli kammin seinustalla toistakin metriä paksu turvekerros maanrajassa seinien perustana.

Päivällä oli aurinko paistanut helteisesti, mutta kammin sisällä oli ollut miellyttävän viileätä. Auringon lämmössä heränneet itikatkaan eivät ainakaan suurin joukoin tuntuneet sisälle tulevan. Nekin muutamat sisälle eksyneet inisivät jossakin kammin katonrajan seutuvilla. Ääntä kammi eristi hyvin. Oli myös miellyttävää kirkkaan auringonpaisteen jälkeen lepuutella silmiään kammin hämärissä, kunhan ei kovin usein joutunut ulos pistäytymään.

Harjannostajaisillan ja yön lämpötila oli ulkona vain hivenen nollan yläpuolella, mutta vielä aamullakin oli kammissa lämmintä lähes parikymmentä astetta. Tulisijan suuret luonnonkivet toimivat hyvinä lämmönvaraajina ja turve puolestaan lämmöneristäjänä tuntui olevan hyvää luokkaa.

Miten lie talvella kammissa pärjäisi? Ehkä hyvinkin. Lumi vielä lisäisi lämmöneristystä . . . tämä asia oli jätettävä vielä tällä kerralla arvailujen varaan.

Aku-kammi on yllättävän tilava. Keskikäytävän kummallekin puolelle mahtuu kolme henkeä hyvin nukkumaan. Kuudelle vaeltajalle on kammi vielä melko mukava yösija, ehkä tiivistämällä hätätilassa pari henkeä sopisi lisääkin.

Siitä oltiin yhtä mieltä että kammin kunnostaminen oli ollut mukavaa puuhaa. Saimme nähdä omien käsiemme työn tulokset mitä hienoimmalla tavalla. Ehkä meissä suomalaisissa on sen verran uudisasukasta ja -raivaajaa perintönä, että kammin yksinkertaiset ja luonnonläheiset rakenteet, sekä piirteet viehättivät silmää . . . yhä uudelleen kiersi katse kammin eri yksityiskohdissa...

Kynttilä sammutettiin. Kammin hämärään jäi leijumaan toivomus siitä, että Aku-kammi pystyttäisiin tulevaisuudessa huoltamaan ja pitämään kunnossa ja miksipä ei, – kunnostamaan myös Tunturiladun muutkin aiemmin tehdyt kammit.

Ahkovarri

Vielä jäi viimeiseksi talkoopäiväksikin puuhaa. Kammin ympäristö haravoitiin ja siistittiin. Kammiin jätettiin uusi vieraskirja, johon lyhyesti merkittiin kuluneen talkooviikon tapahtumat.

Kammin perusvarustukseen kuuluviksi kirjattiin kaarisaha, kaksi lapiota, vasara, harava, kirves ja kattila.

Nopsasti vierähti aika iltapäivään – viimein oli korjauspartion urakka tehty. Keräsimme tavaramme, nostimme rinkat selkään . . . suljimme kammin oven, pistimme haan hiljaa kiinni. Mielellämme olisimme kammilla päivän – pari viivähtäneet. Meidän oli kuitenkin lähettävä matkaan, sillä kahden partiomme jäsenen tie veisi etelään jo varhain seuraavana aamua.

Lähdimme marssimaan Tenon-tietä kohti. Vasta nyt oli ensimmäisen kerran aikaa silmäillä tarkemmin ympärille. Kuin huomaamatta oli ruskan värejä jo saapunut tunturiin ... syksy asteli kevein nutukkain laajaan tunturimaahan. Syksyä seuraisi talvi, jonka tulosta Lappiin oli Yrjö Kokko, nähdessään joutsenten lentävän etelään kauniisti sanonut, "talvi tulee joutsenten takana" ... tunsimme kesän päättyneen talkooviikon aurinkoisiin päiviin.

Ohitimme Aku-järven "hiirikämpän". Polkumme sivusi Ahkovarrin kuvetta. Heitimme rinkat selästämme ja kiipesimme ylös tunturiin.

Ilta-aurinko laski juuri lännen ja luoteen välille Norjan mahtavan Kölivuoriston taakse. Etelässä kohotteli hartioitaan Karigasniemen Ailigas. Sieltä olimme tulleet. Sinne Njaugoaivin rinteelle oli urheasti kestänyt verraton kulkuneuvomme Maasto-Aku.

Itään jänkien taakse oli jäänyt Aku-kammi. Muodostelin mielessäni lausetta joka kuvaisi kulunutta viikkoa – "oli suuri ilo saada olla Aku-kammia kunnostamassa", niinhän se oli.

Käännyin pohjoista kohti. Huimaava ajatus käväisi mielessä. Vielä olisi toista viikkoa aikaa samota erämaassa. . . tiesin jo mitä katse tavoitteli taivaanrannalla.

Piirun verran pohjoisesta koilliseen, lähes viidenkymmenen kilometrin päässä nousi Norjan puolella muita ylemmäksi mahtava tunturihahmo. Ikilumet jättiläisen rinteillä näkyivät tänne Ahkovarrille saakka. Se oli Rastegaissa. Saamelaisten muinainen pyhä vuori ja Sampo Lappalaisen tunturi.

Rakkakivelle, jalkojeni juureen oli pudonnut korpinsulka. Kumarruin ja otin sen käteeni. Sinisen-mustana kimalteli sulka ilta-auringon viime säteissä.

Kiinnitin sulan lakkiini... tiesin jo mihin matka johtaisi. Veisin kun veisinkin korpinsulan Rastegaissan huipulle. . .

Pauli Hakulinen

Kymmenes kerta Ulkotammiossa

Ulko-Tammion kevätkesän retkestä on muodostunut jo käsite. Lähinnä se on susimaailman ilmiö, jolla on omat rituaalinsa ja jo melko pitkät perinteet – olihan viime kesän retki jo KYMMENES. Monet pitävät retkeä peräti varsinaisena kesän avauksena sillä vasta sen jälkeen voi viedä suksensa vintille ja päästää kuntonsa kesäterään.

Ulko-Tammion retki kummastuttaa monia ihmisiä. Etenkin niitä, jotka eivät lainkaan tunne susiaatetta. Ja kyllähän siinä ihmettelemistä onkin. Mikä saa ympäri maata hajallaan jolkottelevan susikansan kesä kesän jälkeen Karhulan riippusillan rantaan alkukesän ensimmäisenä perjantaina, vaikka kauan ja hartaasti odotettu kesä on tulossa muuallekin Suomeen? Eikä susilaumaa estä edes merten myrskyt, ei tuulen tuiverrus – se tulee, satoi tai paistoi, hankalienkin matkojen takaa. Mahtaa olla kokohullua porukkaa, olen jäävi sitä arvostelemaan.

Tuntematta lähemmin Karhulan tähtitaivasta voitaneen kuitenkin todeta, että 29. 12. 1969 klo 18.00 lienee Karhulassa tuikkineet onnelliset tähdet. Silloin ainakin kokoontui seitsemän intomielistä hallaturkkia perustamaan omaa laumaa, omaa kerhoa. Lauma alkoi kasvaa lupaavasti. Noin kuukautta myöhemmin oli koossa jo 32 sutta ja nyt lienee lauman vahvuus sadan paikkeilla. Penikoitakin on ilahduttavasti. Nyt Karhulan tunturisusikerhon ulvontapiiriin kuuluvat kaikki Suomen selkoset ja kairat, meret ja saaristotkin. Siellä ne Ulko-Tammionkin retken juuret ja elinvoima on. Kun Karhulassa ulvotahan, niin susikansa jolkuttelee riippusillan rantaan!

Kymmenen kertaa on kuultu kutsu-ulvonta. Kymmenen kertaa on oltu Ulko-Tammiossa. Kymmenen kertaa on vietetty viehättävä viikonloppu erittäin upeissa maisemissa hyvän junailun ohjaamina. Kymmenen kertaa karhulalaiset ovat vaivojaan säästämättä ponnistelleet retkemme onnistumiseksi. Ja luontokin on ollut suopea ja sallinut lähes kaikkia mahdollisia ilmoja.

Tällä kertaa huomasi kaikesta, että kysymyksessä oli "tavallista" merkittävämpi retki. Venekyyti toi retkeläiset "omaan rantaan", siten päästiin nopeasti asennoille ja viritäytymään Ulko-Tammion tunnelmaan. Ilma oli kuin linnunmaitoa, illan hämäryys hyväili hellästi sielun perimmäisiäkin sopukoita. Meri oli kuin sininen unelma maininkien laulaessa leppoisasti hymniään ja moninkertaistaessaan auringon häikäisevän säteilyn.

Lauantaina karhulalaiset olivat järjestäneet kymmenennen retken kunniaksi kahvitilaisuuden "saaren aurinkoiselle rannalle". Tilaisuus oli tunnelmallinen vailla mitään paatosta. Vain lyhyt puhe ja katsaus retken aikaisempiin vaiheisiin, muutama onnittelu- ja tunnustuksen sana vieraiden susien puolesta susiaatteen esimerkillisille vaalijoille ja edistäjille. Kaikilla kymmenellä retkellä mukana olleet saivat Ulko-Tammio-mitalit, toinen tosin pienellä viiveellä.

Hiihtoviesti oli perinteisesti poikkeus leppoisasta yhdessäolosta. Tälläkin kertaa se oli viimeiseen saakka yrittämistä, jossa keinoja ei kahdettu. Enää ei näköjään riitä se, että lähinnä valmentaja ja kilpailujoukkue esittää parastaan. Eräs joukkue oli jo talvella alkanut "kilpavarustelun" ja ommellut parista virkaheitosta lakanasta ja patjan päällisestä joukkueelle yhtenäisen kilpailuasun sekä standaarin. Yllätys oli puoli voittoa. Se näkyi myös tiivistävän muita joukkueita, se näkyi terävöityneenä yrittämisenä. Ellen aivan erehdy, niin valmentautuminen seuraavaa Ulko-Tammio-viestiin on jo monessa joukkueessa alkanut. Isäntiä ajatellen toivottavaa lieneekin, että heitä autetaan oman ohjelman valmistelulla. Samalla lienee varottava, ettei pukuvuokraamoita sotketa kuvaan mukaan. Vähän mielikuvistusta, näppäryyttä ja tekemisen vaiva lienevät oikeat "aseet".

Lopuksi rohkenen kaikkien Ulko-Tammiossa mukana olleiden puolesta esittää Karhulan tunturisusikerholle parhaimmat kiitokset uurastuksesta susiaatteen merkeissä ja hyväksi sekä sen erinomaisesta edistämisestä viihtyisällä ja miellyttävällä tavalla. Toivoa sopii, että Ulko-Tammion retken luonne säilyisi tulevinakin kesinä läheisenä sosiaalisena tapahtumana kuin tähänkin asti. Hyvillä asioilla kun taipumus ajan mittaa paisua ja kasvaa "ulos".

Henkilökohtainen kiitokseni myös saaristopuoskarille ja kaikille, jotka tavalla tai toisella ottivat osaa tai kädestäni siten auttaen vaivaloista kotimatkaani! Sudet kun saattavat syödäkin haavoittuneen laumatoverinsa.

Parhaat kiitokset Karhulan susille kymmenestä Ulko-Tammion retkestä – me mukana olleet toivomme niitä tulevaisuudessakin.

Matti Mähönen

Erätoveri

Elettiin vuotta 64, kesäloman odotustunnelmissa, kuten niin monena vuonna ennenkin, mutta loma oli saanut toisen hohteen. Mieli paloi palkisille, Lapin yliperälle. Hallitukselta oli lohjennut lomaa monen anomisen jälkeen. Erätoveri puuttui, no, ehkä matkalta löytyy. Kamat rinkkaan, mies junaan, juna Rovaniemelle. Eskelisen linja-auto, maantien ässä, ootti Rovaniemen aseman eessä näitä etelän variksia, joihin Lapin kuume polttavin oli kyntensä iskenyt.

Oli menijää, lapinpukuisia alkuihmisiä, kairankulkijaa, saksalaisia nuorukaisia, varmaan partiolaisia, katsomaan niitä maisemia, joita isä tai vaari ehkä oli taivaltanut 1945. Ohhoh, onpa pojilla evästä, luulevat Suomessa elintarvikepulan olevan. Niin sinne "ässän" katolle hampaat irvessä kiskotaan nyytti toisensa perästä, säilykepurkkeja varmaan kolinasta päätellen. Purkkeja raahaavat tänne, kasvattavat noita entisiäkin ruostekasoja.

Niin aika täyttyi, kaikki mukana? Ovat mukana, tuumaa kuljettaja. Ovet sulkeutuvat, linja-auto, maantien "ässä", otti kierroksia ja nokan kohti Ivaloa. Paljon on kuormaa, kuljettaja saa hakea pientä vaihdetta joka kinkamalla. Mutta sisällä oli tunnelmaa, banjo helähti, laulu kajahti. Pojat osaavat hommansa, kuljettaja hymyili kuin Hangon keksimainos, vielä näin alkumatkasta, mutta Vuotson loppupuolella, kun laulussa ja banjossa ei taukoa ollut, niin Hangon keksi laski mailleen, tuumasi: "Ollaanpa vähän hiljempää". Kauan kuski kesti, kun ihan korvan juuressa lurittavat. Suuremmitta hankaluuksitta saavuttiin Saariselän retkeilykeskuksen pihaan. Olin käynyt kaikki mahdolliset kulkijat jo autossa läpi tuumien mahdollista kaveria. Saas nähdä!

Astui biilin peräsopukasta kulkija tuo roteva, elopainoa toistasataa, pituuttakin reilusti oli hälle suotu. Tähyili suuruntureille päin siinä kaveri, aattelin itsekseni: "Vaan kehtaako kysyä minne matka?" Niinpä härkää sarvista kiinni, kuten vanha kansa taplaa sanoa. Hei herra, te siellä, saisko kysyä muutaman asian. Roteva kulkija kääntyi. Mikä katse! Että täällä, kairassa, joku tituleeraa herraksi! tuli murahdus, hyvin matala: "Ei herra, mutta helvetin hieno työmies! Asiaan!" "Sopisiko liittyä seuraan, kun oon vähän outo näillä kartanoilla?" Tuli aivan hiljaista, helvetin hienon työmiehen silmämunat vain pyörivät, kun minua punnitsi, että mikähän huu haa jätkä lienee. Silmämunien aikansa kierrettyä rataansa ne pysähtyivät niille kuuluvaan asentoon. "Mikäs siinä," tokaisi hieno työmies.

Mennä paarustettiin peräkanaa kuin Majakka ja Perävaunu. Rumallekurulle asti oli radiohiljaisuus. Esittely tapahtui koruttomasti kuten kairassa sopiikin: Minä olen Matti ja minä Alpo.

Matti osoittautui jäyhäksi pohjalaiseksi, Alpo taas oli paljasjalkainen stadin kundi. Matti ja Alpo tai toisin päin Alpo ja Matti. Oli siinä vaan kamraatit taipaleen alussa matkalla Luulammille. Sittenhän nähdään, kun markkinoilta palataan.

Luulampi, Matin ja Alpon ensimmäinen asentopaikka. Siinä Matti ja Alpo mittaili, kumpaan laavuun majoitutaan. Kas kummaa, osuipa paikalle joukko jängänpolkijoita parahiksi. Siinä taivasteltiin kahta hoopoa kulkijaa, kun molemmilla laavut. "Kuin noin on käynyt, kaksi laavua?" toi asian julki kauniimman sukupuolen edustaja. Alpo katsoi Mattia, ilmeet kertoi, että jotain hauskaa on tulossa. "Kröhm... kun ollaan niin riitaisia, että ei tulla toimeen hetkeäkään, niin sen takia laavut," totesi Matti jäyhään pohjalaiseen tapaansa. "Kieh, kieh", naureskeli Alpo lepattavien laavujen välissä. Hulluja on monenlaisia, niitä ei kylvetä, ne kasvaa itsestään, saattoi lukea ohikulkevien ilmeestä.

Matti osoittautui huumorimieheksi, jonka seurassa ei suru tule puseroon. Siinä Luulammella sain nimen Alpiini. Matti ja Alpiini, siinä pari, joka on kuin kirjasta Kelokämppä. Matti keisari, Alpiini hovipoika.

Työnjako oli hovissa selvä, Matti hoitaa tulet ja vedet, Alpiini ruuan. "Onko osajako selvä vai haluatko tapella?" kysyi Matti. Alpiinilla ei ollut muuta vaihtoehtoa kuin suostua, sillä tappelussa olisi tullut nenään. Siinä keisari ja hovipoika kiertelivät Saariselkää, niin erilaisista olosuhteista ja erilaiset luonteet, sopivat kairaan kuin yakka ja kansi. Siellä kairassa on kuin näkymättömät siteet yhdistäisivät.

Savukylissä kun asutaan, ollaan yhdessä ja suunnitellaan uusia vaelluksia. Vielä Mäntyharjun pojaat reissuhun lähtee, kun herrat sen suo ja viskaalit sen sallii. Hallituksilta on vaikeampaa saada lupaa, eli emänniltä, mutta toivossa on hyvä elää. Tämä oli näkemykseni hyvästä erätoverista, ja erässä luotu hyvä erähenkinen toveruus säilyy kautta aikojen.

Alpiini

Kasveja tuntureilta

Yrjö Kokon sadussa "Näsiä ja maariankämmekkä" kerrotaan lehdossa kasvavasta näsiästä, joka heräsi elämään aikaisin keväällä. Se on voittanut talven roudan ja kevään hallan, kiirehtien kukkimaan ennen muita kasveja.

Näsiän kukkien huumaava tuoksu liittyi kevääseen ja sen mesimaljoja kohotettuaan olivat perhoset juopuneet yöllisissä kesteissään. Näin kukki aikaisessa keväässä näsiä...

Maariankämmekkä puolestaan nukkui yli kevään. Se työnsi lehtensä esiin vasta kylmän paettua pohjolasta ja aukaisi loisteliaat kukkansa keskikesän lämpöiseen päivään...

Kämmekkäkasveihin lukeutuva Maariankämmekkä kasvaa tunturiseudulla koivuvyöhykkeellä ja alapaljakalla. Nimensä on kasvi saanut sen kahdesta juurimukulasta, jotka muistuttavat ihmisen rukoilevia käsiä. Nämä rukoilevat kädet on liitetty Vapahtajamme äidin nimen yhteyteen — näin sai Maariankämmekkä ihmisten keskuudessa nimensä.

Toinen hyvin tavallinen koivuvyöhykkeen ja paljakan kasvi on ruohokanukka, jota voi myös tavata etelä-Suomessakin merenrannoilla ja saaristossa.

1. MAARIANKÄMMEKKÄ.
Dactylorchis maculáta.

Maariankämmekkä kuuluu kämmekkäkasvien (orchidáceae) heimoon. Se on monivuotinen ja kasvaa 25—35 cm korkeaksi.

Maariankämmekkä kukkii heinä—elokuussa kosteilla niityillä, letoilla ja soilla. Tunturiseuduilla Maariankämmekkä on tavallinen niittymäisillä paikoilla koivuvyöhykkeellä ja alapaljakalla.

Maariankämmekän kukan muodostavat kuusi vaalean sinipunertavaa kehälehteä, joissa on tummia juovia ja pisteitä.

Sen lehdet ovat yläpinnaltaan tummanvihreitä ja ruskeatäpläisiä. Alapinnalta lehdet ovat harmaanvihreitä.

2. RUOHOKANUKKA
Córnus suécica.

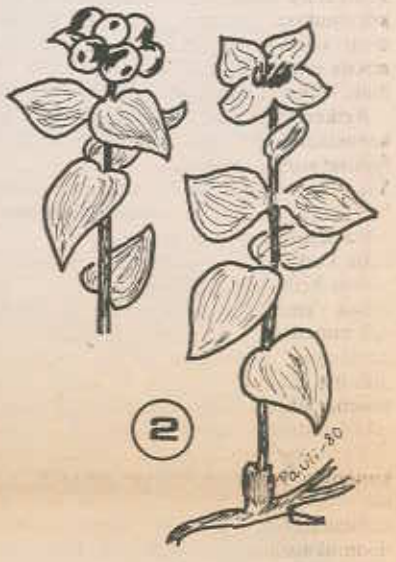
Ruohokanukka on matala ruoho; jonka lehdet ovat vastakkaisia, soikeita ja ruodittomia.

Kanukoiden suvun noin 40 lajia kasvavat pohjoisella pallonpuoliskolla ja Andeilla. Ruohokanukka on ainoa Suomessa luonnossa kasvava kanukkalaji.

Sen sijaan puutarhoissa kasvatetaan useitakin kanukkalajeja koristepensaina. Ruohokanukan mustanpunaiset kukat ovat tiheänä sarjana neljän valkoisen suojuslehden keskellä.

Kasvi on monivuotinen ja kukkii kesä—heinäkuussa. Sen hedelmä on punainen, marjamainen luumarja. Ruohokanukka kasvaa noin 10—30 cm korkeaksi.

Pauli Hakulinen

ERÄVAELLUKSEN SM-KILPAILU 1980 YLLÄKSELLÄ

Järjestäjä Suomen Latu ry/ Sodankylän Latu ry

Kilpailujen keskuksena oli Suomen Ladun Ylläskartano Äkäslompolon kylässä Kolarin pitäjässä. Kilpailu ulottui myös Muonion alueelle Aakenuksen taakse. On sovittu, että kilpailut järjestetään joka toinen vuosi Lapissa, joka toinen jossakin eteläisemmässä Suomessa. Koska Lapin latuyhdistysten jäsenmäärä on pienehkö. päätti Suomen Latu järjestää ennen kilpailuja toimitsijakurssin, jotta tarvittaessa kurssin läpikäyneistä saataisiin apua aina milloin sitä tarvitaan järjestelytöissä.

Järjestäjäkurssi aloitti 1.9. maanantaina. Kurssilaisia oli kehotettu ottamaan mukaansa teltta ja keitin, jos sellaisia oli, ja useimmilla ne olikin. Meitä oli kaikkiaan 14, ja tärkein oppilaista oli Suonenjoen Vexi, joka vastaa ensi vuoden erävaelluksen kilpailuista kotikaupungissaan. Olimme saaneet mapillisen paperia, etupäässä edellisen vuoden kilpailujen aineistoa Imatralta. Kurssin johtajana oli vuoden 1979 kilpailujen pää, Aarno Suni Imatran Lapinkävijöistä. Hänen "kanttinsa" kesti loistavasti oppilaiden enemmän tai vähemmän tyhmät kysymykset, ja yleisarvosana kurssin hoitamisesta oli puhdas 10. Maanantai, tiistai ja keskiviikko kuluivat luentojen ja ryhmätöiden merkeissä. Erityisen tärkeätä mielestäni oli yleiskatsaus kaikesta siitä, mitä kilpailujen järjestäminen vaatii. Se on vuoden lujan työn takana, ja vaikka kuinka yrittäisi ennakoida kaikki mahdolliset tilanteet, aina tulee odottamatonta. Ja kun katseli talousarviota ja lopullista kustannuslaskelmaa, hieman hirvitti, siksi paljon rahaa tällainen yritys vaatii.

Tällainen monta vuosikymmentä sitten koulunsa lopettanut on tottunut aivan toisenlaiseen opetukseen kuin nykynuoret, mm. ryhmätöskentely sen nykymuodossa oli silloin tuntematonta. Ryhmätöistä hankalin oli muutaman radiopuhelimen sijoitus rasteille, kilpailun johtajan autoon, SPR:n ryhmälle jne. Siinä hierottiin älynystyröitä. Kolme ryhmätyöryhmäämme päätyi kolmeen erilaiseen ratkaisuun, joita kaikkia voi hyvin puoltaa.

Kilpailujen yleistoimikunta, 3—5 henkeä, tekee raskaimman esivalmistelutyön, joka päättyy kilpailun alkaessa. Tarvitaan taloustoimikunta ja tiedotustoimikunta kumpikin hoitamaan omia rajattuja tehtäviään. Ratatoimikunta, tehtävätoimikunta ja huoltojaos hoitavat jokainen omia töitään. Viestityksestä ja ensiavusta vastaa päätoimikunta.

Kilpailijoiden tehtävänä itse kilpailussa on edetä lähdöstä maaliin vähintään kaikkien pakollisten rastien kautta niiden numerojärjestyksessä. Kahtena ensimmäisenä päivänä on lisäksi ns. lisä- eli kylmiä rasteja, joiden hakemisesta tulee pisteitä. Siihen kuitenkin tuhlautuu runsaasti aikaa etenkin noin 120 hengen joukkoon mahtuvilta heikoilta suunnistajilta. Niinpä pari useihin kilpailuihin osallistunutta partiota totesi ykskantaan, etteivät he kylmistä rasteista välitä, elleivät kompastu niihin. Heille riittää se pistemäärä, jonka pakolliset rastit ja tehtävien suorittaminen antaa. Jokainen partio kantaa mukanaan kilpailukorttia. Kaikki varusteet on koko kilpailun ajan kuljetettava mukana. Yöpymispaikoilla kiinnitettiin partion numero metrin korkuisen kepin nenään, jotta yöpymisen arvostelijat olisivat selvillä arvosteltavistaan, kun he useaan otteeseen kiertelevät leiriytymisalueella.

Kilpailuun osallistui 62 joukkuetta, joista 50 mies-, 3 seka- ja 9 naispartiota. Heidän ensimmäinen suorituksensa oli Äkäsjoen ylitys välittömästi Ylläskartanon alpuolella ns. puomia pitkin. Sen jälkeen oli kova nousu Yllästunturiin, jossa ensimmäinen varsinainen tehtävärasti oli Ylläksen paikoitusalueen reunassa. Sieltä oli suurenmoinen näköala. Oli hauska seurata, miten ei suunnilta partioita saapui. Suurin osa seurasi tunturirinteen samalla tasolla kulkevaa korkeuskäyrää ja nousi loppuosan matkasta maantietä ylös palaten samalla lailla. Rastialueella otettiin partioilta kartat pois ja tilalle annettiin xerokopiokartta, josta oli poistettu tunturien ja vaarojen nimet. Heidän piti oikeassa järjestyksessä nimetä kahdeksan huippua.

Melko pian ensimmäisen rastin jälkeen alkoi sataa. Ylläkseltä reitti kulki yli mahtavan suoalueen, ja siellä oli useita kylmiä rasteja. Ensimmäinen yö yövyttiin Totovaaran kampän läheisyydessä. Partioiden aikarajaksi oli annettu 7 tuntia, mutta useimmat myöhästyivät. Käytössä oli vain märkää koivua polttopuuksi, ja varvikko oli likomärkä. Majoitteeksi oli määrätty loue tai laavu. Asentoa valmisteltaessa oli otettava huomioon kaikki mahdollinen ja mahdoton, paikan valinta, tulen sijoitus, kynsipuut, vaatteiden kuivatus, ei liian paljon eikä liian vähän puita nuotiota varten, ja ennen kaikkea, että lähdön jälkeen alue näytti siltä kuin ei siellä koskaan olisi yöpynyt ketään. Arvostelijat kiersivät alueen useampaan otteeseen tarkkojen arvostelupöytäkirjojen kanssa.

Onneksi perjantai oli kaunis. Me toimitsijat elimme herroiksi, yövyimme Totonvaaran kämpässä, varusteet kuljetettiin armeijan kuorma-autolla ja toimitsijat itse joko henkilöautoilla tai armeijan bussilla. Viestimiehistö oli Sodankylän varuskunnasta, samoin heidän esimiehensä. Kilpailujen johtaja oli Matti Nikula, ratamestari Seppo Tiusanen, molemmat varuskunnan miehiä, ja Suomen Ladun valvojana toimi Seppo Juurikkala.

Perjantaina ohjelmassa oli kaikenlaisia tehtäviä ja taas kylmiä rasteja. Oli luonnontuntemusta, ensiapua, pelastuspalvelun seikkoja jne. Yöpymispaikka oli kaunis honkakangas, jossa oli polttopuuta enemmän kuin tarpeeksi ja jonka vierellä virtasi vilkas joki. Niinpä seuraavan aamun ensimmäinen tehtävä oli joen ylitys kumiveneellä. Partio sai tyhjän veneen, se piti täyttää puhaltamalla, sulkea venttiilit, raahata joelle ja tavalla tai toisella, sauvointa käyttäen tai muilla vippaskonsteilla, ylittää vuolas joki alta aikayksikön. Tehtävään oli varattu 5 minuuttia siitä hetkestä, jolloin paperi annettiin partiolle. Paras partio, Aikion veljekset, käytti aikaa 2,25 minuuttia.

Tämä tehtävä sai toimitsijoiden taholta osakseen hieman negatiivista kritiikkiä. Jos on kyseessä suuritöinen ja vaativa tehtävä, tulisi toimitsijoita valistaa perusteellisesti etukäteen, mielellään järjestää "kenraaliharjoitus".

Kilpailijat saivat odottamatonta "vetoapua" hieman arvaamattomilta tahoilta. Erästä partiota seurasi suuri kunteushirvas (siis viidennellä vuodella oleva urosporo) melkein 80 km. Veneylityspaikalla se ui uskollisesti partionsa vierellä joen yli, mutta oli sitten häipynyt melko pian. Eräällä Äkässaivon luontopolkua kulkevalla partiolla oli opaskoira, noin 4 kk vanha pystykorvan pentu, joka oli ilmestynyt heidän seuraansa jostakin metsästä. Sen omistaja, Äkäskero-hotellin henkilökuntaan kuuluva, kävi hakemassa sen yöpymispaikalta kotiin. Pennulla ei ollut kaulapantaa.

Merkillistä, miten paljon jalkavammoja oli kilpailijoilla. Jotkut lähtivät suunnistussaappaissa ja sanoivat tuntuvan siltä kuin jokainen nappula nousisi esiin jalkaterän päältä! Ensiapuryhmällä oli iltaisin runsaasti työtä jalkojen teippauksessa ja muussakin hoitelussa.

Sunnuntain vastaisen yön viettivät toimitsijat jo Ylläskartanossa, missä valmisteltiin kuntoon maali. Ja sitten alkoi odotus. Oli arvioitu ensimmäisen partion saapuvan puolenpäivän ajoissa. Ei se paljoa myöhästynyt. Oli taas alkanut sataa, ja jokainen tulija oli kuin uitettu rotta. Viimeinen taival, noin 20 km, oli pikataivalta.

Mukana oli monta Tunturiladun partiota, osa kerhojen nimellä, osa taas Tunturiladun merkeissä, jos kaksikko oli eri osista maata. Ja voittajthan me kaikki tiedämme: Väinö Martikainen — Matti Rekola, Kolbma, pistemäärä 246. Ero seuraaviin, Raahen latulaisiin, oli 6.5 pistettä. Erityisesti on mainittava Eva ja Antti Reeni Riihiladusta, sijoitus 5. Naisten kilpailun voittivat Helena Jäntti — Liisa Suihkonen, Suonenjoen Latu eroa seuraaviin 2.5 pistettä. Suonenjoelta oli monta joukkuetta harjoittelemassa ensi vuoden kilpailuja varten, mukana Liisa Suihkosen lisäksi toinen nimekäs olympiahiihtäjä, yhdistetyn mies Rauno Miettinen. Ja Vexi piti hyvää huolta omistaan käväisten heitä katsomassa useampaankin kertaan illan mittaan.

Oli hämmästyttävää todeta, miten raskas tuo kilpailu on. Miesten reitti oli n. 130 km, naisten kai 90, ja aikaa 3 vrk. Kilpailu on sikälikin mielekäs, ettei siinä kysytä pelkkää raakaa voimaa, vaan myös harmaita aivosoluja. Lukuunottamatta suuria korkeuseroja on Lapin maasto varmaankin helpompi kulkea kuin eteläinen, jossa aluskasvillisuus on rehevä. Soille ei kannata mennä, siellä tuhlautuu aikaa liikaa, ellei ole aivanpakko. Keskeytysprosentti oli melkoinen, naisista 3, miehistä kai 13—14 partiota. Toisaalta keskeytys on ymmärrettävää. Ei mikään kilpailu ole sen arvoinen, että siinä rehkii itsensä kestokyvyn äärirajalle, ellei sen yli. Tavataanko vuoden kuluttua Suonenjoella?

Maire Kalanti

Henkinen huolto eräretkillä

Esimerkki: Kuusi henkilöä vaeltaa viikon ajan Lapissa samassa porukassa, vaeltajat ovat toisilleen tuntemattomia suurimmalta osalta, vetäjä on tuttu. Retken aikana on sattunut kyllästymistä ja väsymistä. Vetäjä miettii ankarasti lähteekö hän lähiaikoina vastaavalle reissulle, ainakin pitää saada pitkä väliaika seuraavaan.

Eikö kokemus vastannutkaan sille asetettuja toiveita? Miksi retkitoveri omituisine tapoineen otti ärsyttävästi pannuun? Entä se kaveri, varsinainen oppositiovetäjä, joka aina oli olevinaan viisaampi kuin vetäjä? Entä se kerta, kun kaikki väsyneinä panivat hanttiin; tästä emme jatka! Minulta jäi näkemättä koko kasvimaailma, koska kukaan muu ei ollut siitä kiinnostunut, muistelee eräs. Ihme porukkaa, eivät ymmärrä muusta kuin syömisestä ja nukkumisesta, olisipa ollut kaveri, jonka kanssa olisi voinut keskustella... j.n.e. — j.n.e.

Heti ensimmäiseksi tulee mieleen, että yhdessä joukossa vaeltajalta vaaditaan erittäin paljon, sekä vetäjältä että retkiporukan jäseneltä. Epäkohdat, jotka edellä lueteltiin, voisivat kuitenkin olla myönteisiäkin kokemuksia, ihmisten erilaisuus ja tavat voivat olla rikastuttavia panoksia omaan totuttuun elämän rytmiin. Miksi ei niin käynyt?

Retken onnistumisen perusta rakennetaan kokoamalla ryhmä, jonka fyysiset voimavarat ovat samanlaiset. Voi olla toisinkin, mutta tällöin riskeerataan jo paljon, vaatimukset jäsentä kohti kohoavat paljon enemmän, kun joudutaan ottamaan huomioon heikompi kulkija. Jos on kyseessä ensimmäinen vaelluskerta, sitä ennen on kuntoa pyrittävä kohentamaan ja testaamaan koevaelluksilla. Kukaan ei saisi puolikuntoisena lähteä toisten riesaksi, yllätyksiä sattuu muutoinkin.

Vaelluksen vetäjältä vaaditaan kuitenkin kaikkein eniten. hänellä on oltava vastuuntuntoa, vireyttä, päättäväisyyttä, henkistä ryhtiä, johdonmukaisuutta, maltillisuutta, kykyä innostaa, hänen on omattava sielullista ja ruumiillista voimaa, ennen kaikkea hänen tulee kypsyttää ihmistuntemustaan j.n.e, ominaisuuksia voidaan luetella rajaton joukko. Jotta kaikki sujuu positiivisessa hengessä, vetäjän on luotava johdettaviinsa myönteinen vuorovaikutus: ME- henki. Koska on kyse vuorovaikutuksesta, sen on toki oltava molemminsuuntaista. Silti vetäjän on omattava arvovaltaa, ei vain n.s. delegoitua arvovaltaa, sitä, että hänet on tehtäväänsä valittu, vaan myös taidollista ja sisäistä eli henkilökohtaista arvovaltaa. Viimemainittu perustuu hänen kypsyneisyyteensä, hänen luonteeseensa, ja yleensä siihen henkiseen voimaan, joka herättää kunnioitusta ja kiintymystä porukassa. Kielteisiä ominaisuuksia voi vetäjällä olla varmaan yhtä pitkä luettelo kuin myönteisiäkin: voimattomuus, jahkailu, härkäpäisyys, suosikkijärjestelmän ylläpito, heikko vaellustaito, haluttomuus opettaa ja opastaa tulokkaita, toverien haukkuminen, kyttäily, ylpeys ja kopeus j.n.e.

On huomattava, että yksikin kielteinen ominaisuus saattaa valitettavasti kumota monta myönteistä ominaisuutta.

Tässä on perusteellisesti puututtu vaelluksen vetäjän ominaisuuksiin, mutta otsikkoon nähden niillä on ratkaiseva merkitys.

Jo retkeä suunniteltaessa, kun joukkio on saatu kokoon, alkaa ME-hengen koulutus. Viisas ja kokenut vetäjä kutsuu laumansa kokoon, yhdessä aletaan kirjata jokaisen toiveita, mitä hän asettaa eräretkelle. Nämä keskustelut voivat olla usean tapaamisen arvoisia, näin tutustutaan toisiinsa: käytetään useita puheenvuoroja Yhteisen Asian hyväksi. Kartta on koko ajan esillä, se tuo määränpään lähelle ja mielikuvituksen liikkeelle. Kun mielipiteet on lausuttu ja kirjattu, niistä tehdään yhteenveto: yhdessä karsitaan, kootaan ja sovitellaan, vetäjä vastaa kuitenkin linjanvedosta alusta lähtien. Näin syntyvät reitit, tavoitteet, varustusluettelo, kunnonkohentamissuunnitelma ja koko retken rytmiikka. Retkelle voidaan alusta lähtien asettaa jokin tavoite: suunnistus, eliöstö, sää, varustekokeilu, Lapin kulttuuri y.m., johon perustellisemmin perehdytään retken aikana. Yhteisissä palavereissa retkeenosallistuja pyrkii rehellisesti kertomaan toiveensa ja mainitsemaan heikkoutensa, näin ehkäistään alussa mainittuja törmäilyjä. Samalla tuodaan esille myös kiinnostuksen aiheet, jotka jo alusta alkaen huomioidaan mukaanotettaviksi.

Kun yhdessä kuljetaan, todellakin pyritään olemaan yhdessä ja ottamaan irti tuosta yhdessäolosta kaikki mahdollinen. Kun vaativalla retkellä syntyy todellinen yhteenkuuluvuus, se on kestävää ja antaa toiveita siitä, että sittenkin kykenemme rakentamaan sillan toistemme luo. Ihminen vaatii yksinolonsakin, mutta vaellusryhmä olkoon kuin käden sormet: yhdessä sulkeutuu ja avautuu, toimii yhdessä kun kättä tarvitaan.

Yhteispalavereissa suunnitellaan jo työn jakoa vapaaehtoisuuden ja vuorottelun pohjalta, tällöin otetaan huomioon kunkin erikoistaidot ja -tiedot. Myös viisas vetäjä pyrkii jakamaan tietonsa ja taitonsa mahdollisimman laajalti ja hänen on nimettävä itselleen varavetäjä, joka tilanteen niin vaatiessa ottaa ohjakset omiin käsiinsä.

Edelläesitetystä voi saada sen käsityksen, että retken johtaja on ainoa vaelluksen ammattilainen ja muut maallikkoja — mutta retkiryhmällä on aina oltava vastuuhenkilö, olkoonpa ryhmä vaikka samantasoista susiporukkaa.

Etukäteissuunnittelu on ennakoltaehkäisevää toimintaa, on hyvä neuvotella jo etukäteen matkanopeuksista, varsinkin aloittelijoiden kanssa, vaelluksellahan sitä voi testata ja muutella.

Kuitenkin vetäjällä on koko ajan mielessä oltava väikkymässä ensimmäisenä väsymyksen ehkäisy. Tämän lamauttavan tilan estämiseksi on tehtävä kaikki mahdollinen. On osoitettava ystävällisyyttä, toveruutta, huumorintajua, avuliaisuutta ja vältettävä komentelua. Oikein rytmitetyllä vaelluksella matkan pituus ja riittävät lepotauot ovat oikeassa suhteessa toisiinsa. Mielenkiintoisuutta lisätään nimeämällä päivät vaikka teemapäiviksi, esim. tarkastellaan luontoa eri näkökulmista, näin vältetään yksitoikkoista jutaamista. Iltaturinoiden keskustelun aiheiden ei välttämättä tarvitse olla muisteluksia siltä ja siltä vaellukselta ja oman kehun sointia, keskustelunaiheita voisi jo vaeltaessa miettiä, syvän pohdiskelun tarve tulisi tyydyttää. Tietenkin illalla voitaisiin hyvässä hengessä käydä läpi päivän hyvä puolet ja mitä tästä opimme...

Useimmilla meistä on taipumusta asioitten hautomiseen ja hampaankoloonpistämiseen, jopa erilaisten kalavelkojen kasvattamiseen sekä takaisinmaksamiseen, joskin maksuaika voi olla pitkä ja maksutapa yllätyksellinen. Huolet ja vastoinkäymiset saatetaan kantaa urhoollisesti, mutta ne koetaan raskaina ja vaikutus kestää kauan. Jännitystilan katsotaan latautuvan usein henkilökohtaisista puutteista, väärästä kohtelusta, huolista y.m. Purkautuminen olisi saatava tapahtumaan luonnollisella tavalla esim.: — aktiivisessa toiminnassa, nauruna, puhumisena ja purnauksena, kielteisesti purkaudutaan yleisesti ivailemalla, valittelemalla, väheksymällä, olemalla äreitä, syyttelemällä, rähinöimällä, ja arvostelemalla ylikireästi. Emme voi estää purkautumista, mutta voimme ohjata ja suunnata sen myönteiseen tapaan. Tähän vetäjä tarvitsee porukan tuntemista, myönteistä sävyä, aikaa ja halua keskusteluun ja olemalla itse ehdottoman rehellinen ja luotettava.

Riittävä suunnittelu ja erilaisten tilanteiden läpikäyminen ennakolta ehkäisee fyysistä ja psyykkistä väsymistä, mutta retkeläisten keskinäinen sopeutuminen toisiinsa on tärkeä vaelluksen onnistumiselle. Vanha totuus: ole toisille sellainen, kuin haluaisit heidän olevan sinulle, pätee nytkin. Älä väheksy toisten taitoja äläkä eriydy porukasta, omalta kohdalta on pyrittävä pitämään yhteishenki hyvänä, omia vaatimuksia on katsottava muitten kannalta. Rakentavan hengen aikaansaamiseksi on toimittava: yhdessä on mietittävä, miten aikaansaataisiin letkeämpi olo, hauskempi päivä ja milläkeinoin parannettaisiin vaellusta. Toisten huomioonottamiseksi on uhrauduttava, itsekkyys, oman hyvinvoinnin tavoittelu ja toisten alistaminen ovat negatiivisimpiä ominaisuuksia vaeltajalla.

Toisten huomioonottamista voidaan juuri hioa parhaiten esim. pitkillä vaelluksilla, kun ollaan samojen ihmisten kanssa 24 tuntia vuorokaudessa useiden päivien ajan. Auttaminen on avainsana, yhteinen toiminta toinen. Ruuan rakentaminen yhdessä on jo esim. hieno suoritus, siinä kukin tahollaan suorittaa jotakin osatehtävää, josta syntyy yhteissuoritus. Kun nämä toiminnot urautuvat, muurahaiset alkavat yhteisen hyörinänsä. Työrasitus jakautuu tasan kaikkien kesken, ei jäädä väsähtäneenä löhöämään ja odottamaan valmista. Tämä mahdollisimman tasan jaettu työ pitää henkistä vireyttä yllä ja tuo vastuuta. Vaikeissa tilanteissa, esim. sateella, myrskyllä, onnettomuuksissa j.n.e. juuri edeltäkäsin tiedostetut tilanteet eivät lamauta ja siten estä toimintaa, vaan todellinen tilanteenarviointi voi tapahtu loogisesti ja silti ripeästi.

Usein retkillä, kun tietynasteinen väsymys valtaa, ihminen herkistyy myös kuuntelemaan ja vastaanottamaan. On mahdollisuus viettää unohtumattomia hetkiä syntyjä syviä mietiskellen ja keskustellen, kun vaan rohkeasti avaudutaan ja kuunnellaan toista. Näinkin syntyy retkiystävyys, koemme retkitoverin lähimmäiseksemme.

Kypsyminen, rutiini, ennenkoetut tilanteet, laaja näkemys, ihmistuntemus, tasapaino, hyvä tieto ja taito ja niiden soveltamiskyky, äly, tilannesilnä, loogisuus, yhteishenki ovat henkisiä voimavaroja, joita käytetään sitten vaativissa tilanteissa. Henkiset voimavarat auttavat laukaisemaan kireän tilanteen, luomaan turvallisen ilmapiirin, antavat sitkeyttä ja pitkäjänteisyyttä, tuovat pilviseen mieleen optimismia, uskoa, elämäniloa ja lujittavat yhteenkuuluvuutta.

Onnistuneen vaelluksen ajatukset: ME yhdessä olemme instrumentti, joka suodattaa luonnon elämykset. ME yhdessä koemme myös matkatovereidemme kautta. ME yhdessä olemme onnellisen paluun jälkeen kasvaneet, emme ole saaneet vain luonnosta, vaan toinen toisiltamme.

Vuokko Vierto-Raita

Ikäsusi Kalervo Kankainen †

nukkui rauhallisesti ikuiseen uneen kodissaan Vaasassa iltamyöhäisellä toukokuun 15 päivänä ollen kuollessaan 68 v. ikäinen. Sanotun päivän illalla hän oli Vihtta-kerholaisten kanssa n. 30 km. polkupyöräretkellä, ja kukaan meistä ei voinut aavistaa, että Kalervon epäitsekäs ja uhrautuva toiminta Vihtta-kerhon riveissä päättyi näin äkkiarvaamatta. Kalervon poismeno oli meille todella korvaamaton menetys.

Niin äkkiä hiljeni sydän kallis,
uupui käsi aina apuun valmis.
Laajat tanhuat surua valittaa,
nekin kaipaa tuttua kulkijaa."

A.O.

Talvikauden toimintaa

TALVIPÄIVÄT

Talvipäivät 23.—25.1.1981 Sipoon Paippisissa. Järjestäjänä tunturikerho Kuhtta. (erillinen ilmoitus tässä lehdessä).

NUORISOVIIKKO

Nuorisoviikko 14.—22.2.1981 paikkana Susi-Talas. Ilmoittautumiset Alpo Mäntyselle, puh. 90-585079.

ELÄKELÄISVIIKKO

Eläkeläisviikko 4.—11.4.1981 paikkana Susikyrö. Ilmoittautumottautumiset Hemmo Kivilaaksolle, os. Karjakuja 64, 20520 Turku puh. 921-371005.

SUSIVIIKKO

Susiviikko 12.—20.4.1981 paikkana Susi-Talas. Ilmottautumiset Hemmo Kivilaaksolle puh. 921-371005.

Joulupakettien lähettämisestä Lappiin on toistaiseksi luovuttu. Mikäli esim. kerhoilla on jokin yksilöity, erityisesti rahallista apua tarvitseva avustuskohde, voidaan pieniä määrärahoja tällaiseen tarkoitukseen myös Tunturiladun toimesta myöntää.

Valokuvauskilpailusta saat tarkemmat tiedot tässä lehdessä olevasta erillisilmoituksesta.

SUDET 1980

Onpa jälleen tullut se aika vuodesta, jolloin kokoonnutaan yhteisiin ulvojaisiin susivihkiäisten merkeissä. Taas saamme uutta verta laumaan. Tunturisudeksi pyrkii tällä kertaa 25 pentua, ja vaikka susivaliokunta varsin ankarassa hengessä kävi anomukset läpi, ei ketään tarvinnut tänä vuonna reputtaa. Laatu onkin nykyisin kovaa. Ilolla voi panna merkille, että uusia susia tulee maanlaajuisesti, eikä suinkaan pääkaupunkikeskeisesti. Parinkymmenen suden vuosivauhdilla laumamme lisääntyy tasaisen mukavasti, ilman inflaation pelkoa. — Urospuolisia susia aina vain on enemmän tälläkin feminismin aikakaudella — syy moiseen?

Siihen ylen korkeaan Johtajasusien rääthyyn ei näytä olevan tungosta. Eikä siihen rääthyyn niin vain pääsekään, kovasti ovat punaiset raamti kortilla nykyisin. Yksi rohkea yrittäjä oli, joka täytyi laskea läpi kuin eräretkiäkin oli kaksikymmentäkaksi. — — Niin vain tulinen hokkuryyppy kaikille uusille susille!

Entäpä se asian toinen puoli. Meitä on yli 1300-päinen lauma. Mutta miten käy jatkossa Tunturisuden lajin? Käykö meille kuten symbolillemmekin?

Tunturisusia sanan alkuperäisessä merkityksessä voi olla olemassa vain, jos myös on olemassa tunturia ja erämaata. Niinsanottu sivistys ja urbanisaatio sammuttaa sukupuuttoon suden suvun. Jäljelle jää vain jokunen melankolinen yksilö asfalttitarhoihin...

Erämaastakaan ei löydy enää "YKSINÄISYYS"; on vain "ROSKIA, METSÄÄ HUMISEVA — — POLKUJA TIUHASTI POLJETUITA..."

Saariselkä, tuo Kullervo Kemppisen erämaaparatiisi 1950-luvulta, on jo muutettu matkailumarkkinoita palvelevaksi turistipuistoksi, missä mökkeillään ja polkuretkeillään, motorisoitu huolto ja valvonta pelaa. Leiritulet on sammutettava. Käsivarren yliperä on myös tuhoon tuomittu — patsaat ja lentokentät varmistanevat pian entistä tuottavamman turismin ja vandalismin. Alue alueelta murenevat komeat kairamme metsänhakkuisiin ja erilaisiksi "puistoiksi". Lapinkorpi kaatuu, tunturit taamotaan ja valjastetaan. Jänkä kuolee vesialtaiden alle.

Olisi jo aika kohottaa vimmastunut susien murina. Sallimmeko tuon kaiken tyynesti? Ei koskaan! Sudet! Hallavaturkkiset susisiskot ja -veljet! Taistelkaa alkuperäisten, viimeisten erämaittemme puolesta!! — Vai mieluumminko tahdotte kulkea kiltisti, ohjattuina, viittapolkua kämpältä toiselle, ja keittää Högforsin hellalla...?

U.S.

Susivaliokunta päätti syksyn 1980 kokouksessaan ankaran harkinnan jälkeen hyväksyä seuraavat pyrkijät korkeaan Tunturisusien rääthyyn:

		Hu	Er	Jo
1324	Björk, Dagny, Vaasa	10	2	—
1325	Bovellán, Anneli, Vantaa	13	13	—
1326	Forss, Jan-Ole, Porvoo	65	6	3
1327	Halonen, Heikki, Lempäälä	41	6	2
1328	Hyvönen, Leena, Helsinki	12	3	—
1329	Johansson, Pentti, Eno	14	4	—
1330	Kallio, Olavi, Ylitornio	41	us.	us.
1331	Kannosto, Veikko, Ikaalinen	28	9	7
1332	Karlin, Antti, Turku	28	4	4
1333	Korpela, Gunnar, Orimattila	16	2	—
1334	Kramsu, Paavo, Turku	32	5	2
1335	Lavonen, Seppo, Helsinki	16	3	3
1336	Lehkonen, Reijo, Turku	28	5	3
1337	Lindqvist, Terho, Helsinki	14	5	2
1338	Niittylä, Juhani, Tampere	17	5	3
1339	Nurminen, Martti, Laukaa	n.40	8	7
1340	Raaska, Jouko, Kotka	12	5	4
1341	Rask, Liisa, Kotka	14	4	1
1342	Rotola-Pukkila, Elina, Keuruu	15	2	2
1343	Rouvinen, Antero, Vantaa	52	7	4
1344	Salama, Toivo, Simpele	37	15	7
1345	Silvennoinen, Aune, Hyvinkää	18	4	—
1346	Taponen, Matti, Espoo	12	6	2
1347	Urvanta, Pirkko, Pirkkala	25	3	1
1348	Westergård, Pirkko, Vaasa	13	6	—

VALOKUVAUSKILPAILU

Tunturilatu ry julistaa jäsenilleen Eräretkeily -aiheisen valokuvauskilpailun.

Kilapilu tapahtuu kolmessa sarjassa:
A Mustavalkoiset kuvat, minimikoko 18 x 24.
B Väripaperikuvat, minimikoko 18 x 24 (20 x 25).
C Väridiapositiivit, minimikoko 24 x 36 mm.

Mustavalkoiset- ja paperivärikuvat on pohjustettava tukikartongille koska parhaat kuvat asetetaan näytteille XXXV-susivihkiäisissä 1981.

Kukin kilpailija voi ottaa osaa kuhunkin sarjaan viidellä (5) kuvalla.

Kuvien on oltava perillä Suomen Latu ry:n toimistossa syyskuun 1 pnä 1981 osoitteella Tunturilatu ry. Fabianinkatu 7. 00130 Helsinki 13 ja merkinnällä "Valokuvauskilpailu". Palkitut ja näyttelyyn hyväksytyt kuvat jäävät Tunturilatu ry:n ja kuva-arkiston käyttöön kaikilla oikeuksilla.

Palkintolautakunnan muodostavat Hannu Hiltunen, Kauno Laine, Yrjö Suuniittu ja Erkki J Tolvanen.

Kilpailun palkinnoista ja mahdollisista muutoksista tiedotetaan myöhemmin kiertokirjeessä/Latu ja Polkulehdessä.

Antoisaa teemavuoden kuvasatoa toivottaa Tunturilatu ry.

Ikäsusi n:o 48 Unto Pöntinen Helsinki

Tunturiladun 30-vuotisjuhlajulkaisussa vuonna 1976 on luettelo Kiilopäällä samana vuonna vihityistä tunturisusista.

Johtajasusien laumaan oli numerolla 112 merkitty Unto Pöntinen. Untosta mainittiin johtajasusien vaellusvaatimusten kohdalla, "yli 300 kilometriä on jäänyt taakse ainakin Saariselällä".

Tämä lause kuvaa osuvasti Unton retkeilyharrastuksen laatua ja kulkua. Kilometrejä on jäänyt polkujen ja latujen varrelle laskematon määrä. Ei Unto niistä tarkkaa lukua ja kirjaa ole pitänyt.

Kebnekaise, Rastegaissa, Halti — siinä muutama tunturihuippu pohjoismaissa, joiden rakkakivillä Unto on astellut.

Vaellukset, eräretkeily ja kuntoliikunta voidaan Unton kohdalla liittää määritteeseen — liikkuminen kaikin tavoin, kesät-talvet, on eräs elämäntapa. Tämä pitää Unto Pöntisen kohdalla paikkansa.

Hiihtäen, kävellen, pyöräillen, luistellen pitää ryhdikäs ja jäntevä ikäsusi kuntoaan yllä, ollen samalla myös nuoremmilleen hyvänä esimerkkinä. Kun selailee alussa mainittua Tunturiladun julkaisua muutaman sivun alkulehdille päin, tulee vastaan valokuva joka on otettu Tunturiladun perustavassa kokouksessa 9. 11. 1946 Puotinkylän retkeilymajassa.

Tässä kuvassa on jo mukana Unto Pöntinen. Seuraavana vuonna hänet vihittiin tunturisudeksi numerolla 7.

Sieltä saakka on Unto hiihtänyt Tunturilatua. Hiljaa, vaatimattomana, itseään esille tuomatta.

Mutta lukuisat ovat ne pienemmät ryhmät joita Unto on vuosikymmenien aikana ohjannut ja opastanut erämaassa.

Turvallista on opastettavien ollut seurata Unton myssyssä olevan pienen porokellon kilahtelua ja saada samalla olla huomaavaisen ja hienotunteisen johtajasuden kulloistakin tokkaansa kohtaan osoittaman huolenpidon kohteena.

Johtajasusi mallia 1980: 134 Seppo Juurikkala, Espoo

Susi n:o 1012/72. Seppo on kokenut retkenvetäjä, vetänyt Ladun tokkia, toimii latuneuvojana, suunnistaa Kruunuhaan Reimassa.

Erävaelluksen SM-kilpailujen valvojana peräti kymmenisen kertaa. Johtajasusivaelluksen mitat täyttäviä retkiä on kaksikin, molemmat ns. Koillismaan susihiihtoja reitillä Nuorgam-Kiilopää. Yhteensä eräretkiä on kertynyt 22, jotka Seppo on kaikki itse johtanut, porukat 4—11 hengen laajuisia. Huiputuksia noin 127 kpl.

Harrastusnäyte on aiheesta "rinkkapulkkasarjan suunnittelu, rakentelu, käyttökokeet ja -havainnot".

Ikäsusi n:o 49 Gunnar Sinervä Turku

Ennen sotia toiminta Turun Keskusretkeilijöissä jatkui Gunnarilla sotien jälkeen Suomen Ladun ja Tunturiladun riveissä.

V. 1958 tunturisudeksi ja v. 1962 johtajasudeksi n:o 10 vihitty Gunu kuului Tunturiladun Utsjoen Morisshvein kammin rakentajiin.

Erilaisia kesä- ja talviretkiä Suomen ja Norjan Lappiin on kertynyt 65, joissa useissa Gunu on toiminut Suomen Ladun vetäjänä.

Ennen Tunturikerho Logen perustamista on Gunu osallistunut Turun Susikerhon (— partion) toimintaan.

Logen perustajajäsenenä aina iloinen ja rehti Gunu on antanut merkittävää väriä kerhon toimintaan, josta mainittakoon taito ulospäin suuntautuvaan suhdetoimintaan. Tästä on ollut kerholle tuntuvaa taloudellistakin etua.

Eikä ihan vähäveriseksikään Gunua voi moittia, siitä kertoo "suden" veren luovuttaminen: yksi pussillinen yli 20 litraa.

Jäsenyys Login koulutusryhmään ja osallistumiset erilaisille Suomen Ladun ja SPR:n kursseille kuuluvat niinikään ansiolistaan.

Latutyössä pitkän taipaleen pyyteettömästi uurastanut Gunu on saanut ansioistaan Suomen Ladun hopeisen ansioplaketin v. 1979.

TUNTURILADUN TALVIPÄIVÄT

Tunturikerho Kuhtta viettää 10-vuotisjuhlaansa talvipäivillä, jotka järjestetään Sipoon Paippisissa 23. 1. — 25. 1. 81. Paikka sijaitsee noin 35 km Helsingistä pohjoiseen. Käytössä on nuorisoseuran talo Widegård, jossa ruokaillaan, vietetään yhteistä iltaa ja yövytään lattioilla. Luontopolku, eräkilpailu ja muut ulkoilutilanteet tapahtuvat ympäröivissä Sipoon metsissä' Kerhoille lähetetään myöhemmin lisäohjeita ilmoittautumisesta ja ohjelmasta.

Merkitkää ajankohta nyt jo allakkaan toivoo Kuhtta. Kerhoihin kuulumattomat: Ottakaa yhteyttä Alpo Mäntyseen Työ: 90/649811 / 243 kot. 90/ 585 079

NALLE 50 v

24.9.-80 tuli 50:s "vaellusvuosi" Pertti Holopaisella täyteen. Hänet muistamme mm. Kiilopään isäntänä sekä lukuisten hiihtokurssien vetäjänä eri puolilla Lappia. Etelän saariretkiä sekä leiripäiviä on Nalle ollut mukana puuhaamassa. Paikallisissa Latuyhdistyksissä hän on ollut ahkerasti mukana.

Viime vuosien lapinmatkat on tehty pääasiassa "omassa tokassa".

Nalle on susi mallia -56, numero 112.

Kauhiast pall onnee.

"Ja näin hattu heiluu..."

Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy maaliskuun lopussa.

Aineiston oltava toimitussihteerillä viimeistään 28.2.1981.